

Tartu Ülikool

Sotsiaal- ja haridusteaduskond

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

Tantsuklubi kuvand ja treeningmotiivid tantsijate seas

Bakalaureusetöö

Teele Palts

Juhendaja: Aune Past, MA

Tartu

2010

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad	6
1.1. Tervisliku elustiili väärtustamine	6
1.2. Motivatsioon	7
1.2.1. Motivatsiooniteooriad	8
Enesemääratlemisteooria	8
Sotsiaalne kognitiivne teooria.....	11
Saavutusmotivatsiooni teooria.....	12
1.3. Kuvand.....	13
1.4. Tantsustuudio DanceAct.....	16
2. Uurimisküsimused ja hüpoteesid	17
3. Meetod ja valim.....	18
3.1. Ekspertintervjuu.....	18
3.3. Ankeetküsitlus	19
3.3.1. Semantiline diferentsiaal	20
3.3.2. Ankeetküsitluse valimi kirjeldus	21
4. Tulemused.....	23
4.1. Ekspertintervjuude tulemused	23
Tantsuklubi tegutsemismotiivid.....	23
Klubiliikmete treeningumotivatsioon	24
Tantsuklubi kuvand	31
4.2. Ankeetküsitluse tulemused	36
5. Järeldused ja diskussioon	46
Millised on levinuimad treeningmotiivid?.....	46
Kas erineva motivatsiooniga tantsijad jagavad erinevaid klubi kuvandeid?.....	51
Kuidas näeb juhtkond klubiliikmete seas levinud kuvandit?	52
Kuidas on treeningmotiivid ning kuvand seotud?	52
Soovitused tantsuklubile	53
Kokkuvõte.....	55
Summary.....	57
Kasutatud kirjandus	59
LISA 1. Ankeetküsitlus	61
LISA 2. Ekspertintervjuu kava (intervjuu omanikuga)	67
LISA 3. Ekspertintervjuu kava II (intervjuu treeneritega).....	70
LISA 4. Kodeerimisjuhend.....	73

Tabelite sisukord

Tabel 1. Mis motiveerib Teid DanceActi treeningutest osa võtma?	36
Tabel 2. Treeningmotiivid	36
Tabel 3. Imago faktorid	39
Tabel 4. Kuivõrd olete rahul valitud tantsuklubiga?	44

Jooniste sisukord

Joonis 1. Motivatsiooni tüübid enesemääratlemisteooria kohaselt.....	9
Joonis 2. Kuvandi tekkimine ja mõju käitumisele.....	14

Diagrammide sisukord

Diagramm 1. Valimi vanuseline jaotus	21
Diagramm 2. Harrastatavad tantsustiilid	21
Diagramm 3. Kui kaua olete tantsimisega tegelenud?	21
Diagramm 4. Kui kaua olete DanceActi liige olnud?	22
Diagramm 5. Mitu korda nädalas käite DanceActis tantsutreeningus?	22
Diagramm 6. DanceActi imago klubiliikmete seas	39
Diagramm 7. Klubi imago: rahulolev tantsija	40
Diagramm 8. Klubi imago: rahulolematu tantsija	40
Diagramm 9. Klubi imago erinevate motiividega tantsijate seas	41
Diagramm 10. Klubi imago erinevaid stiile harrastavate tantsijate seas	42
Diagramm 11. Klubi imago erineva perioodi liikmeks olnute seas	43

Sissejuhatus

Eesti spordipoliitika aluseks olevas Eesti Spordi Hartas (2002) on sätestatud: *“Sport kui Eesti kultuuri lahutamatu osa on rahva kehalise, vaimse ja moraalse kasvatusse terviksüsteem, mis tugevdab elujõudu ja tervist, võimaldab eneseteostust ja vaba avatud suhtlemist, kujundab sportlik-aatelist ellusuhtumist teenides rahva heaolu ja elukvaliteedi tõusu.”* Töös käsitletan tantsimist kui harrastussporti, mis võiks pakkuda võimalust hartas nimetatud eneseteostuseks, avatud suhtlemiseks ning tervise tugevdamiseks ja säilitamiseks.

Analüüsi aluseks on Eesti suurim tantsuklubi DanceAct, millel on üleüldiselt ligi 1800 liiget. Erinevates stiilides treeningud toimuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jüris ning Laagris; nii mees- kui naissoost klubiliikmete vanus on vahemikus 3 kuni 70. Kuigi võib eeldada, et üldiselt on klubi kuvand liikmete seas positiivne ning motivatsioon enamasti kõrge, varieeruvad ilmselt liikmete konkreetsed treeningumotiivid. Seega on töö eesmärgiks need motiivid välja selgitada ning üritada leida vastust küsimusele, kuidas ning mil määral sõltub tantsuklubi kuvand klubiliikmete motivatsioonist. Nii töö autor, kes on valitud tantsuklubi liige juba mitmeid aastaid olnud, kui klubiomanikud ning treenerid on püstitatud probleemist huvitatud, kuna varem ei ole üha kasvava liikmeskonnaga DanceActis ühtegi küsitlust läbi viidud. Taolise suure organisatsiooni puhul oleks aga kasulik teada, kas praegused tegutsemispõhimõtted on efektiivsed või tuleks kasutusele võtta uusi, klubiliikmetele sobivamaid meetodeid.

Eestis pole autori andmetel sarnaseid motivatsiooni ning kuvandit siduvaid uuringuid varem tehtud. Eeskujuks olen aga võtnud erinevaid treeningumotivatsioone käsitlevad tööd, näiteks Jorgen Matsi 2009. aasta magistritöö *“Eesti 18-50 aastaste naiste enese raporteeritud vaba aja kehalise aktiivsuse motivatsioon ja takistused”* ning Alo Alunurme 2005. aasta bakalaureusetöö *“Motivatsiooniteooriad harrastus- ja võistlusspordis”*. Kuvandi teema kohta on igal aastal Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudis kaitstud mitmeid bakalaureusetöid, valitud teemaga on kõige sarnasem Piret Kulli 2005. aasta töö korvpalli kui spordiala imago kujunemisest.

Töö põhistan Richard Ryani ja Edward Deci väljatöötatud enesemääratlemisteooriale, Albert Bandura sotsiaalsele kognitiivsele teooriale ning William Atkinsoni saavutusmotivatsiooni teooriale. Kuvandi analüüsimisel lähtun Marita Vosi ja Henny Schoemakeri, Aune Pasti ning Charles Fombruni ideedest.

Töösse on kokkuvõtlikul kujul lisatud seminaritöö, mille raames keskendusin nii motivatsiooni kui kuvandit käsitlevale kirjandusele. Bakalaureusetöoks viisin läbi kolm ekspertintervjuud, mille analüüsiks kasutasin kvalitatiivset tekstianalüüsi meetodit. Klubiliikmete motivatsiooniuringuks viisin läbi kvantitatiivse ankeetküsitluse.

Soovin tänada oma juhendajat Aune Pasti kasulike soovituste ning vajalike nõuannete eest. Samuti olen tänulik tantsuklubi DanceActi treeneritele ning klubiliikmetele, kes mind töö kirjutamisel nõustasid ning toetasid.

1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

1.1. Tervisliku elustiili väärtustamine

Väärtused on kultuuri element, ettekujutus soovitatavast, mis ei pruugi otseselt väljenduda inimeste käitumises (Kalmus & Vihalemm 2004: 31). Väärtuste käsitlemisel võib lähtuda kahest erinevast koolkonnast: Inglehart peab väärtusteks inimeste reaktsioone keskkonna muutustele, Kluckhohni järgijad mõistavad väärtuseid kui abstraktsiooni, kultuuri elementi.

Tööd kirjutama hakates eeldasin, et Eesti inimesed väärtustavad üha enam tervislikke eluviise. Minu arvamust kinnitab Tervise Arengu Instituudi läbi viidud Eesti rahvastiku tervisekäitumise uuring 2008, mille kohaselt on rohkem kui kord nädalas tervisesporti harrastanute osa alates 1990. aastast märgatavalt kasvanud. Uuringu tulemuste põhjal võib väita, et inimesed käituvad oma tervisele mõeldes üha teadlikumalt ning hoolivad oma tervisest rohkem. Ka 2006. aasta kooliõpilaste tervisekäitumise uuringust selgus, et viie aastaga on kooliõpilaste kehaline aktiivsus tunduvalt suurenenud (Aasvee & Maser 2009). Samas aga võib Eesti elaviku uuringu MeeMa 2004 tulemuste põhjal öelda, et kuigi tervist väärtustatakse kõrgelt, sõltub tervise väärtustamise määr siiski vanusest – kollektivistlikke ning universalistlikke väärtusi, mille hulka kuulub ka tervis, peavad tähtsamaks just vanemad vastajad (Kalmus & Vihalemm 2004).

2008. aasta Eesti Inimarengu Aruande (EIA) kohaselt on Eesti rahvastiku tervis viimastel aastatel üldiselt paranenud, kuid endiselt võib elanikkonna tervislike probleemide põhjustajaks pidada puudulikku füüsilist aktiivsust (kogu täiskasvanud elanikkonnast tegeleb 43% spordiga väga harva või üldse mitte). Ühe olulisema spordiga mittetegelemise põhjusena on esile toodud ajapuudus – aeg kui ressurss investeeritakse muudesse tegevustesse, mille suhtes suuremat motivatsiooni tajutakse.

Kuigi ka 2009. aasta Eesti Inimarengu Aruande põhjal võib öelda, et uuringus esiletõstetud väärtustest hindavad nii mehed kui naised tervist kõige enam, viitavad uuringud tervise vähesele väärtustamisele tegelikus käitumises. Eesti 2009. aasta tervisekäitumise uuringust selgus, et viimase kümne aastaga on ülekaaluliste ja rasvunud naiste hulk Eestis kasvanud 38 protsendilt 45-le ja meeste puhul 43 protsendilt 56-le. 2008. aasta EIA-st nähtub, et suurimateks tervise ohustajateks on saanud just elulaadi ja käitumisega seotud põhjused - ülekaalulisus, mis tuleneb peamiselt vähesest füüsilisest aktiivsusest, suitsetamine, alkoholi liigtarbimine, narkootikumid, hooletu seksuaalkäitumine (Aaviksoo 2008, EIA 2009). Võib

järeldada, et mõistetakse küll tervise hoidmise tähtsust, kuid tervise säilitamiseks ei suudeta siiski eluviise piisavalt muuta. Üheks põhiliseks väärtuseks peetakse küll tugevat tervist, aga saab öelda, et paljude eestlaste puhul ei vasta tervisekäitumine väljendatud väärtushinnangutele.

1.2. Motivatsioon

Russel Geeni järgi on kehalise aktiivsuse uurimisel on äärmiselt oluline mõista motivatsiooni kui käitumist algatavat, hoidvat ja lõpetavat protsessi (Geen 1995 viidatud Matsi 2009 kaudu). Maaja Vadi (2000) defineerib motivatsiooni kui kooslust sisemistest ajenditest, põhjustest ja jõududest, mis mõjutavad inimese tegevust. Lavon Williamsi ja Diane L. Gilli (1986) järgi viitab motivatsioon käitumise intensiivsusele ja suunale; motivatsioon on aluseks käitumisviiside valikul. Maehri ja Braskampi (1986) järgi on motivatsiooni aspektideks suund, püsivus, jätkuvus, intensiivsus ning sooritus.

- Motivatsiooni suund näitab, et vastu on võetud mingi otsus ning langetatud on valik, mis võis olla tehtud ka alateadvuslikult.
- Motivatsiooni püsivus viitab ühele ülesandele keskendumise ning pühendumise määrale. Püsivus on samuti osa valikutest ja otsuste tegemisest ning on tugevas seoses tegevuse tähtsusega inimesele.
- Jätkuvale motivatsioonile viitab see, kui inimene pöördub ülesande või tegevuse juurde pärast katkestamist tagasi.
- Motivatsiooni intensiivsus näitab seda, kui palju on isik enda identiteedist ja isikust tegevusse suunanud.
- Soorituse aspekt motivatsioonis viitab tulemusele suunatusele ning sellele, et tulemuse saavutamiseks ei mängi enam rolli vaid kompetents, oskused või füsioloogilised omadused.

Kõik need aspektid osutavad sellele, kuidas ning mil määral inimesed ennast mingile tegevusele pühenduvad ning kui palju nad endast tegevusse “investeerivad” – Maehr ja Braskamp (1986) kasutavad motivatsioonitemaatikat käsitledes väljendit isiklik investering (*personal investment*). Seega võib autorite sõnul motivatsiooniprobleeme pidada hoopis ressursside (aeg, energia, aine jne) jaotamisprobleemiks – nende sõnul ei ole küsimus selles,

kas inimene on üldse motiveeritud, vaid pigem selles, mil määral ning kuidas motiveeritud ollakse. Maehr ja Braskamp (1986) eeldavad, et kõik inimesed on mingi tegevuse suhtes motiveeritud; motivatsiooni mõjutavad nii isiksus, konkreetne situatsioon kui sotsiaalsed ja kultuurilised tegurid.

1.2.1. Motivatsiooniteooriad

Motivatsiooniteooriaid leidub lugematul hulgal, kuid suures osas on need vähestest teooriatest lähtuvad edasiarendused. Töös käsitlen teooriaid, mida on kasutanud Eestis spordimotivatsiooni teemadel uurimusi läbi viinud isikud (Matsi 2009; Alunurm 2005) ning mida on minu poolt loetud motivatsiooniteemalises kirjanduses enim käsitletud.

Enesemääratlemisteooria

Üheks spordivaldkonnas kasutatavaks teooriaks on Richard M. Ryani ja Edward L. Deci poolt väljatöötatud enesemääratlemisteooria (*self-determination theory* või SDT). See on inimmotivatsiooni- ja isiksusekäsitlus, milles Ryan ja Deci (2000) eeldavad, et inimesed on oma loomuselt käitumisaltid, innukad ja õppimishimulised. Motivatsioon sisaldab endas energiat, suunda, järjepidevust ning tulemusele suunatust – need on Ryani ja Deci (2000) järgi kõik käitumise algatamise ja kavatsuse aspektid.

Ryani ja Deci teooria kohaselt jaguneb motivatsioon sisemiseks ja väliseks. Sisemise motivatsiooni puhul huvitab inimest just tegevus, mitte selle tulemus või tagajärg; isik, kes tegutseb sisemisest motivatsioonist lähtudes, tunneb teost rõõmu ja naudingut. Sisemiselt võidakse olla motiveeritud uute teadmiste saamiseks, saavutusteks, stimulatsiooni või erinevate emotsioonide kogemiseks. Teooriast lähtudes võib öelda, et suur osa harrastussportlastest tegeleb spordiga lähtuvalt välisest motivatsioonist (tähtsustatakse välimust, tervist, füüsilist vormi), kuid siiski ei jääda spordiga kaua tegelema, kui see inimesele sisemist naudingut ei paku (Hagger & Chatzisarantis 2007). Deci ja Ryani (2000) kohaselt on välise motivatsiooni korral inimese jaoks olulisemad tegevusest saadavad tasud; käitumist kasutatakse vahendina mingi muu eesmärgini jõudmiseks. Ka väline motivatsioon on teoorias mitmeks jaotatud (Deci & Ryan 2000):

- motivatsioon, mis tuleneb välisest regulatsioonist (*external regulation*) – see tähistab tavapärasest olukorda, kus inimene käitub lähtuvalt välistest mõjutajatest (näiteks et vältida karistusi või saada tegevusest tasu);

- motivatsioon, mis tuleneb väärtushinnangute pealesurumisest (*introjection*) – olukord, kus inimesed võtavad välised normid osaliselt omaks, kuid need ei ole veel saanud osaks inimese enesetunnetusest;
- motivatsioon, mis tuleneb identifitseerimisest (*identification*) – välised normid on eelnevast tasemest rohkem omaks võetud. Siia alla võib näiteks lugeda olukorra, kus treenitakse enda tervise pärast. Normide järgi käitumine on saanud osaks inimese identiteedist;
- motivatsioon, mis tuleneb integratsioonist (*integration*) – välised regulatsioonid on täielikult omaks võetud, need on integreerunud teiste eneseteadvuse osadega. Mida enam on motivatsioon integreerunud, seda enam rahuldab ta autonoomia, kompetentsuse ja teistega seotuse vajadust. Integreeritud regulatsioon on sarnane sisemisele motivatsioonile, sest mõlemad eneseregulatsiooni vormid esindavad autonoomset käitumist. Sellegipoolest on sisemine motivatsioon ja integreeritud regulatsioon erinevad - sisemine motivatsioon tähendab, et inimesel on mingi tegevuse vastu huvi; integreeritud regulatsioon aga seda, et tegevus on inimesele isiklikult tähtis soovitud tulemuse saavutamisel.

Lisaks sisemisele ja välisele motivatsioonile käsitletakse teoorias ka amotivatsiooni, mille korral motivatsioon tegevuseks ning kompetentsuse- ja kontrollitunde puudub täielikult.

Amotivatsioon	Kontrollitud väline motivatsioon	Autonoomne väline motivatsioon	Sisemine motivatsioon
Regulatsioon puudub	Väline regulatsioon	Väärtushinnangute pealesurumine	Identifitseerimine
		Integratsioon	Sisemine regulatsioon

Joonis 1. Motivatsiooni tüübid enesemääratlemisteooria kohaselt.
Allikas: Ryan & Deci (2000: 72)

Tantsimise, nagu ka paljude teiste spordialade puhul on raske määratleda, kas inimene tegutseb lähtuvalt välisest või sisemisest motivatsioonist. Paljusid tantsijaid hoiab spordiala juures huvi tantsimise vastu, kuid võib juhtuda, et selle kõrval on treeningumotivatsiooniks ka näiteks tervislike eluviiside väärtustamine. Võib arvata, et motivatsiooni tüüp sõltub

suures osas vanusest – eeldan, et kõrgematesse vanuserühmadesse kuuluvad tantsijad tegelevad spordialaga lähtuvalt sisemisest motivatsioonist, nooremad aga peavad olulisemaks saadavaid tasusid.

Deci ja Ryani teooria väidab, et inimkäitumise põhialuseks ning motivatsiooni kujundajateks on kolm psühholoogilist vajadust - autonoomia, kompetentsus ja teistega seotus (*relatedness*) (Ryan & Deci 2000). Kui inimene tunneb, et on oma tegemistes iseseisev ning ta ei sõltu kellegi käsust, on motivatsioon tõenäoliselt suurem, kui see oleks sunniolukorras. Autonoomia tähendab “ise juhtimist” või “ise otsustamist” ehk ise oma käitumise reguleerimist. Kompetentsuse kohta saab inimene teavet teistelt – kui kelleltki saadakse oma teo kohta positiivset tagasisidet, suureneb motivatsioon. Seotus teistega tähistab teoorias vajadust omada ning tajuda mõtestatud sotsiaalseid suhteid.

Kompetentsuse mõistet kasutab ka Ameerika psühholoog Susan Harter kompetentsi motivatsiooni teoorias (*competence motivation theory*) (Harter 1978 viidatud Biddle & Mutrie 2003 kaudu), mille kohaselt on inimesed enam motiveeritud olukorras, kus saavad oma kompetentsi näidata. Seega on need, kes peavad ennast füüsiliselt kompetentseks, enam motiveeritud treenimiseks.

Tantsimise puhul on motivatsiooni tekke ning säilimise seiskohalt olulised nii kompetentsus kui autonoomiatunne. Kompetentsus seostub nii tunnustus- kui eneseteostusvajadusega. Tunnustuse pälvimine annab tantsijale märku arengust ning treeningu efektiivsusest ja aitab seeläbi kasvada sisemisel motivatsioonil – tunda naudingut tegevusest, mitte võtta treeningutest osa vaid välise motivatsiooni ajendil. Autonoomia ehk vabadus otsustamisel võib mängida rolli treeningutüübi valimisel, kuid siiski ei saa rühmatreeningutest osa võttes enamikel juhtudel keegi peale treeneri määrata, mida treening sisaldab. Samas aga on autonoomiatunne treeninggrupiga ühinemisel ning treeningutest regulaarselt osa võtmisel oluline tegur – võib arvata, motivatsioon säilib, kui otsus võetakse vastu ise ning treeningutes ei käida kellegi teise sunnil. Ryani ja Deci esile toodud teistega seotuse ehk sotsiaalsete suhete loomise vajadus on analüüsitava tantsuklubi populaarsuse saavutamisel olnud kindlasti oluline tegur – suur püsiklubiliikmete arv tagab võimaluse regulaarselt suhelda sarnaste huvidega eakaaslastega.

Sotsiaalne kognitiivne teooria

Teise inimkäitumise motivatsiooni selgitava teooriana kasutan töös Albert Bandura sotsiaalsed kognitiivset teooriat (*social cognitive theory*). Teooria raames selgitab Bandura (2001) sarnaselt Decile ja Ryanile (2000), et inimesed on käitumisaltid; Bandura sõnul ei ole inimesed vaid pelgalt kogemuste läbielajad, vaid kogemuste tekitajad. Motivatsiooni ja käitumist reguleerides kujundavad inimesed ise oma kogemused. Bandura (2001) väidab, et inimkäitumise aluseks on neli aspekti:

- tahtlikkus või kavatsuslikkus (*intentionality*), mida defineeritakse teoorias kui representatsiooni tuleviku sündmuste käigust. Kavatus ei ole lihtsalt ootus või ennustus tuleviku tegude kohta, vaid nende tegude toimumiseks suunatud käitumine;
- läbimõeldus (*forethought*) - läbimõeldult käitudes motiveerivad inimesed ennast ja kujundavad oma käitumismustreid tulevikuga arvestades. Tuleviku sündmused on olevikus kognitiivselt tajutavad ning seetõttu saavad motivaatoriks ning ka oleviku käitumise kujundajaks;
- enesereaktiivsus (*self-reactiveness*) – lisaks planeerimisele ja läbimõeldusele on oluline olla iseene motivaator ning käitumise reguleerija. Käitumine sisaldab seega lisaks otsustusvõimele ja tegevusplaanide koostamisele ka oskust viia tegevused läbi ning motiveerida ja reguleerida nende toimumist. Selles osas on oluline ka eesmärkide seadmine ja enesehinnang;
- eneseanalüüs (*self-reflectiveness*) – inimesed hindavad oma motivatsiooni, väärtuseid ja eesmärke. Sellel tasandil tegeletakse ka eneseefektiivsuse hindamisega.

Teoorias käsitleb Bandura (1977) eneseefektiivsuse mõistet kui inimese usku enesesse ning enda oskustesse ja võimetusse sooritada mingi kindel ülesanne mingis kindlas kontekstis. Eneseefektiivsus ongi Bandura (1977) sõnul just kontekstipõhine enesehinnang, mis mõjutab otsuste tegemist, antava jõupingutuse määra, vastupidavust ning enesetunnet; usk eneseefektiivsusesse on kogu käitumise aluseks. Eneseusul on motivatsiooni regulatsioonis keskne roll eesmärkide seadmise ja tulemuste ootuste kaudu (Bandura 2001). Eneseusust sõltub, milliseid väljakutseid inimesed vastu võtavad, millisel määral jõupingutusi teevad ning kas ebaõnnestumised on motiveerivad või pigem teotahet vähendavad.

Bandura (1977) sotsiaalse kognitiivse teooria järgi mõjutavad motivatsiooni kaks kognitiivseks mehhanismiks nimetatud aspekti. Üheks neist on tasude visualiseerimine; tasud realiseeruvad eesmärkide saavutamise korral. Teine oluline aspekt on isiklike eesmärkide olemasolu ning oma tegevuse hinnang ehk enesehinnangulised reaktsioonid (enesega rahulolu või rahulolematus, eneseefektiivsus). Seega mängivad Bandura teooria järgi motivatsiooni kujunemisel olulist rolli tasud teo sooritamise eest, individuaalsed eesmärgid, rahulolematus saavutatuga ning kõrge eneseefektiivsus.

Kuna analüüsitavas tantsuklubis tegeletakse tantsimisega kui harrastusspordiga ning seega ei osale suurem osa gruppidest võistlustel, ei tundu minu uuringus Bandura välja toodud saavutatuga rahulolematus sama olulisel kohal kui võistlusspordi analüüsid. Samas aga võib Ryani ja Deci kirjeldatud väliselt motiveeritud isiku korral saavutuseks pidada näiteks tunnustuse pälvimist, esinemas käimist, aga ka kaalukaotust või tervise säilitamist. Seega leian, et tantsimise kui tervisespordiga tegelemise motivatsiooni tekkeks on olulised kõik Bandura nimetatud tegurid: nii tasud (tunnustuse pälvimine), individuaalsed eesmärgid (mingile kindlale tasemele jõudmine), rahulolematus saavutatuga kui kõrge eneseefektiivsus.

Saavutusmotivatsiooni teooria

Gilli ja Williamsi kohaselt (1986) lähtuvad suur osa saavutusmotivatsioonile keskenduvatest teooriatest just William Atkinsoni mudelile. Atkinsoni (1964) teooria (*theory of achievement motivation*) piiritleb saavutusmotivatsiooni kui kombinatsiooni kahest isiksuse aspektist: soovist saavutada edu (või võime kogeda uhkust saavutuste üle) ning soov vältida läbikukkumist (või võime kogeda häbi läbikukkumiste pärast). Igas inimeses on need kaks poolust olemas, kuid need avalduvad erineval määral sõltuvalt indiviidi isiksusest.

Atkinson käsitleb oma motivatsiooniteoorias ka ülesande raskuse (või ka edu saavutamise tõenäosuse) ning edust saadava tasu aspekti – mida madalam on edu tõenäosus, seda suurem on õnnestumisest saadav tasu.

Saavutusmotivatsioonile keskendus ka J.G. Nicholls (1984), kelle teooria järgi on saavutusvõimalusi pakkuvates olukordades peamiseks eesmärgiks demonstreerida võimekust. Et oma oskusi hinnata, peame pingutusi ja saavutusi võrdlema nii enda varasemate kogemustega kui teistega. Nicholls jaotab võimekuse kontseptsiooni kaheks – ühene võimekuse kontseptsioon (*undifferentiated concept of ability*) ja eristatud võimekuse kontseptsioon (*differentiated concept of ability*). Esimese puhul ei suudeta eristada võimekust

pingutusest, teise kontseptsiooni puhul suudab inimene need kaks mõistet eristada. Nicholls (1984) kasutab ühese võimekuse kontseptsiooni puhul mõistet ülesandele orienteeritus (*task involvement*) ja eristatud võimekuse kontseptsiooni puhul mõistet egole orienteeritus (*ego involvement*). Ülesandele orienteerituse puhul on inimese eesmärgiks areng, õppimine ja oskuste arendamine. Edu saavutamine tähendab siin meisterlikkuseni või varasematest paremate tulemusteni jõudmist. Egole orienteerituse puhul saab oluliseks võrdlus teiste inimestega – edu on enda üleolek teistest. Samas on egole orienteerituse puhul tähtis ka pingutuse määr. Eduks loetakse kas teistest paremat tulemust samaväärse pingutusega või sama tulemust, mis saavutati vähesema jõupingutusega.

Tantsijate motivatsiooni analüüsid on kindlasti oluline nii ülesandele orienteerituse kui egole orienteerituse märkamise – klubi liikmeid võib motiveerida nii oskuste arendamine kui enda võrdlemine teiste tantsijatega. Samas aga ei saa öelda, et tantsutreeningute puhul oleks oluline Nichollsi käsitletud pingutuse määr. Treeningute eesmärk DanceActis ei ole enamasti mõõdetava ja konkreetset määratletava tulemuse saavutamine; jõupingutuste tegemine peaks enamasti olema üks tantsijate eesmärkidest. Atkinsoni poolt esile toodud motivatsiooni mõjutav tegur “soov vältida läbikukkumist” on pigem oluline võistlusspordi puhul, kuid “soovi saavutada edu” just tunnustuse pälvimise või isiklike oskuste arendamise mõttes võib ka harrastusspordi puhul oluliseks aspektiks pidada.

Lisaks eeltoodud käsitlustele nii sisemisest kui välisest motivatsioonist võib eraldi välja tuua ka imagoga seotud motivatsiooni (*image motivation*), mis kirjeldab inimeste kalduvust olla motiveeritud sellest, kuidas teised teda tajuvad. Imagoga seotud motivatsioon sõltub seega arvamustest ning soovist olla austatud ning armastatud (Ariely et al 2009). Past (2007) väidab, et imago suudab inimeste käitumist mõjutada – isegi siis, kui imago erineb oluliselt tegelikkusest, käituvad inimesed organisatsiooniga vastavalt selle kuvandile.

1.3. Kuvand

Marita Vosi ja Henny Schoemakeri (2006) sõnul on kuvand viis, kuidas avalikkus organisatsiooni tajub. Kuvandile omased jooned on Vosi ja Schoemakeri (2006) sõnul järgmised:

- kuvand on isiklik kogemus, mis kujuneb inimeste peas ning seetõttu võib erinevate inimeste või ka sihtrühmade puhul suuresti erineda; kuvandit mõjutavad ka kaudsed kogemused;

- kuvand on ajas muutuv;
- kuvand võib olenevalt olukorrast olla ebamäärane või täpne, kõikehõlmav või piiritletud;
- kuvand võib vähemal või suuremal määral olla vastavuses organisatsiooni identiteediga (kuvand näitab, kuidas identiteeti kogetakse);
- kuvand hõlmab muljeid ja hinnanguid organisatsiooni kohta;
- kuvand võib inimeste käitumist mõjutada; organisatsiooni kuvand mõjutab kliimat, milles otsuseid organisatsiooni kohta vastu võetakse.

Joonis 2. Kuvandi tekkimine ja mõju käitumisele
Allikas: Vos & Schoemaker (2006: 37)

Töös käsitlen mõisteid imago ning kuvand sünonüümidenä. Aune Pasti (2009) sõnul on kuvand ehk imago kognitiivne pilt; imago ei ole ainult inimese meeltes tekkiv pilt, vaid tundmuste ja hinnangute kogum, mis sünnib inimese enda identiteedi, grupiidentiteedi ja piirkonnainformatsiooni tulemusel. Imago on teadmine, mille järgi sihtgrupid suhtuvad organisatsiooni ja mille põhjal nad eristavad organisatsiooni teistest (Past 2007). Avalikkuse toetus organisatsioonile ei sõltu soovitud imagost, vaid sellest, missugune kuvand on organisatsioonist avalikkuse erinevates gruppides (Past 2007). Charles Fombruni (1996) sõnul on imagot raske kontrollida ning katsed seda teha rikuvad tihti organisatsiooni mainet.

Fombruni (1996) sõnul vastab imago vahel organisatsiooni identiteedile, kuid enamikel juhtudel on pilt siiski muundunud. Põhjuseks võib olla see, et organisatsioon üritab ise avalikkust reklaami või muude vahenditega manipuleerida, või ka näiteks see, et töötajate mitteametlikest väljäuitlemistest kujunevad kuulujutud, mis avalikkuseni jõuavad. Past (2007) väidab, et imago ei ole tegelikkusele täielikult vastav koopia, enamasti ongi identiteet ja

imago pisut nihkes, kuna imago on kujutluspilt, mille teket mõjutab ka sihtgruppide enda identiteet.

Imago on sotsiaalne produkt; see on suhteliselt püsiv vaatenurk, kuidas mingit nähtust ühiskonnas tajutakse (Past 2004). Pasti (2007) järgi on imago väli, kus kohtuvad kaks erinevat tegelikkuse märgistamise viisi. Pasti (2007) sõnul on küsimus selles, kuidas üks tõlgendamine mõjutab teist tõlgendamist ja mis veel mõjutab tähenduse teket. Past (2007) väidab, et imagot saab käsitleda mitte kui imago saatja ja imago saaja, vaid ühiskonna kahe osaleja vahelist vastastikust tegevust; osalejad tähistavad tegelikkust või määratlevad olukorda eri viisil, lähtudes oma seisukohtadest. Imago on ühe poole ehk objekti enda tähistamise ja teise poole ehk subjekti poolt objektile tähenduse andmise vastastikuse mõju väli (Past 2007). Seega võtavad imago kujunemisprotsessist osa kaks eraldiseisvat sotsiaalset objekti, mis tajuvad ja tõlgendavad reaalsust erinevalt; protsessis on aktiivsed nii objekt kui subjekt. Välja mõjutavad organisatsiooni identiteet, sõnumid ja käitumine ning sihtgruppide identiteet, huvid, hoiakud, skeemid, ning väljas toimub vastastikune mõjutamine imago formeerumisprotsessis (Past 2007: 31).

Aune Past (2007) väidab, et imago on kahetasandiline – ühelt poolt on olemas organisatsiooni eneseimago, millele vastavalt luuakse kommunikatsioon; teiselt poolt tekib imago sihtgruppides, kes organisatsiooniga kokku puutuvad. Fombruni (1996) sõnul võib organisatsioonil olla mitu imagot, mis omavahel kooskõlas ei ole – sellisel juhul kannatab organisatsiooni maine.

Kuvandi puhul on oluline küsimus, missuguseid seoseid organisatsioon inimeste jaoks tekitab - uued kogemused seostatakse teadlikult või alateadlikult varasemate mälestustega ning seeläbi hinnatakse ümbritsevat (Vos & Schoemaker 2006). Vos ja Schoemaker (2006) väidavad, et organisatsiooni kuvandit ei kujunda vaid ametlikud avaldused ning teadaanded, vaid pigem kogu käitumine. Aune Pasti (2007) sõnul mõjutavad imago kujunemist organisatsiooni käitumine ja sümbolkommunikatsioon, sihtgrupi domineerivad skeemid ja vastuvõtukeskkond. Pasti (2007) väitel on viga üldse mitte pöörata tähelepanu organisatsiooni imagole, sest avalik imago kujuneb ka siis, kui sellele teadlikult kaasa ei aidata. Positiivset kuvandit võib pidada organisatsiooni sotsiaalseks kapitaliks – see mõjutab organisatsiooni teenuste või kauba müüki, aitab ettevõttel palgata sobivaid inimesi ning tekitab nii sisestes kui välistes sihtrühmades organisatsiooni suhtes usaldust (Vos &

Schoemaker 2006). Fombruni (1996) arvates tõmbab positiivne kuvand organisatsioonile tähelepanu ning aitab seeläbi just majanduslikke eesmärke täita.

1.4. Tantsustuudio DanceAct

Tantsustuudio DanceAct sai alguse 2000. aastal, mil Eestis hakati korraldama Bailatino treeninguid. DanceAct kui tantsuklubi alustas 2001. aastal Tallinnas, treeningud toimusid neljas stiilis. 2003. aastal hakati Bailatino treeninguid pakkuma ka Tartus ja Pärnus. 2009. aastal laienes klubi Jürisse ja Laagrisse. Praeguseks võtab treeningutest osa kokku umbes 1800 tantsijat; klubis töötab 23 treenerit, kes õpetavad kuut erinevat tantsustiili – Cheerleaders&Show, Bailatino, Jazz, Club Freestyle, kõhutants ning hip-hop.

Klubiliikmete hulka kuulub nii mehi kui naisi vanuses 3 kuni 70. Suurem osa treeningutes käijatest on püsiliikmed, ühekordsete treeningute võimalust (peale proovitreeningute) klubi ei paku. Treeningrühmade jaotus on korraldatud kas taseme või vanuse põhised. Erinevate tantsustiilide treeningutest osavõtjatel on võimalus esineda nii korvpallimängudel, klubiüritustel kui erapidudel. Iga sügis- ja kevadhooaja lõpus korraldatakse tantsuklubi kontsert, kus saavad esineda kõik DanceActi klubiliikmed. Klubi organiseerib igal hooajal ka *workshop*'e, kus siinseid erinevate stiilide tantsijaid tulevad juhendama tuntud treenerid erinevatest riikidest.

Klubi kodulehel on sõnastatud DanceActi missioon: *“Meie missioon on pakkuda parimaid tantsutrenne ja mitmekesist treeningprogrammi läbi professionaalse tantsuõpetuse ning kaasaegsete tantsustiilide. /.../ Uute ja huvitavate tantsustiilide rahvani viimine on olnud algusest peale DanceAct Tantsustuudio üks peamisi missioone. /.../ Meie eesmärk ja püüe on anda inimestele midagi enam kui lihtsalt hea tantsutund. Meie soov on, et DanceAct annaks võimaluse tunda rõõmu tantsust, tunda rõõmu liikumisest ja heast seltskonnast ning mis peamine, tunda rõõmu elust.”* (DanceActi kodulehekülg 2010).

Tantsustuudio DanceAct on saavutanud arvuka liikmeskonna põhjal järeldades küll laialdase populaarsuse, kuid varem ei ole taolisi klubiliikmeid kaasavaid kuvandi-uuringuid läbi viidud. Igapäevaselt ligi 2000 inimesega kokku puutuva organisatsiooni puhul oleks aga oluline teada, kuidas klubi tajutakse ning mis tantsuklubi kuvandit mõjutada suudab.

2. Uurimisküsimused ja hüpoteesid

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk on välja selgitada liikmete kuvand tantsuklubist DanceAct ning analüüsida, kas ja kuidas sõltub klubi kuvand klubiliikmete motivatsioonist. Esialgseks hüpoteesiks võib pidada seda, et enam motiveeritud klubiliikmete seas on klubi kuvand positiivsem. Kuna eeldan, et klubiliikmed on pigem kõrgelt motiveeritud, on oluline uurida treeningutest osa võtmise erinevaid motiive – millistel põhjustel ning milliste eesmärkidega trenni tehakse. Eelnevalt käsitletud motivatsiooniteooriatest tuletasin võimalikud treeningu motiivid, mis saavad töö hüpoteesiks:

- tasud teo sooritamise eest ning soov saavutada edu ehk tantsuklubi puhul esinemised ja *workshop*'idest osa võtmine;
- individuaalsed eesmärgid ehk tantsimine kui osa tervislikest eluviisidest ning ka võimalus eneseteostuseks;
- kompetentsus ehk positiivse tagasiside saamine, tunnustusvajadus;
- tantsuklubi kui sotsiaalsete suhete loomise koht.

Uurimisküsimused jaotasin lähtuvalt teema kahest aspektist. Motiividest tulenevalt on töö uurimisküsimusteks:

- millised on levinuimad treeningumotiivid?
- mis mõjutab motiivide kujunemist?

Kuvandi uurimiseks püstitasin järgmised küsimused:

- kas erineva motivatsiooniga tantsijad jagavad erinevaid klubi kuvandeid?
- milline on treenerite ja juhtkonna arvates klubiliikmete seas levinud kuvand?

Empiirilisest materjalist loodan saada vastuse küsimusele

- kuidas on treeningumotiivid ning kuvand seotud?

3. Meetod ja valim

3.1. Ekspertintervjuu

Töös kasutasin ühe uurimismeetodina standardiseerimata semistruktureeritud süvaintervjuusid, kus intervjuueeritavad vastasid esitatud küsimustele vabas vormis ning vastusevariante polnud ette antud; intervjuude analüüsiks kasutasin kvalitatiivset tekstianalüüsi, mis uurib intensiivselt kasutatud keelt (Laherand 2008). Kvalitatiivse meetodi eesmärk on koguda terviklikku empiirilist andmestikku, mis hõlmaks ka detaile iseloomustavaid seiku; andmete hankimisel eelistatakse meetodeid, mis võimaldavad säilitada uuringus osalejate keelekasutuse eripära ning aitavad anda inimestest, sündmustest või ilmingutest tervikliku, rikka ja detailirohke pildi (Laherand 2008). Süvaintervjuu on paindlik meetod, mis võimaldab vastavalt olukorrale ja vastajale reguleerida intervjuu käiku näiteks küsimuste järjekorda muutes (Siibak 2009). Ekspertintervjuus on intervjuueeritav uuringusse kaasatud kui teatud rühma esindaja; intervjuu skeemil on ekspertintervjuus pigem suunav funktsioon: see aitab välistada ebaproduktiivseid teemasid (Laherand 2008). Kasutatava meetodi eeliseks on vastajate aktiivne positsioon info jagamisel. Semistruktureeritud intervjuu eelismitteformaalse, vestluse tüüpi intervjuu ees on see, et see võimaldab töös erinevaid intervjuusid paremini võrrelda ning analüüsida; kritiseeritud on aga kvalitatiivsete uuringute usaldusväärsust – kategooriate moodustamine ning transkribeerimise tõlgendamise sõltub suuresti uurijast (Laherand 2008). Meetodi kriitikana saab välja tuua ka selle, et analüüs on suhteliselt aeganõudev; semistruktureerituse tõttu pole intervjuud üks-ühele võrreldavad. Intervjuud ei suuda anda täielikku ülevaadet kõikide organisatsiooni töötajate arvamustest ning hoiakutest, kuna intervjuueeritavate hulk on tavaliselt suhteliselt väike.

Intervjuus esitati nii kirjeldavaid küsimusi, kus vastajal paluti vabalt kirjeldada oma positsiooni, kogemusi, eri olukordi ja sündmusi, ning tõlgendavaid küsimusi, mille eesmärk oli avada vastaja arvamusi, hoiakuid, veendumusi, väärtuseid. Intervjuu koosnes kolmest osast – esimeses üldised küsimused tantsuklubi toimimispõhimõtete ning intervjuueeritava tööülesannete kohta, teises klubi tegutsemismotiivide ja klubiliikmete treeningmotiivide kohta ning viimases osas küsimused eeldatava kuvandi ning selle kujunemise kohta.

Seminaritöö raames viisin läbi ühe ekspertintervjuu klubi juhtkonda kuuluva ning regulaarselt treeninguid andva inimesega, kes oma positsiooni tõttu suhtleb igapäevaselt

paljude klubiliikmetega. Bakalaureusetöös laiendasin valimit – viisin läbi veel kaks ekspertintervjuud tantsuklubi treeneritega. Ekspertintervjuu valim on koostatud töö autori arvamuse põhjal, mis on kujunenud juba aastaid DanceActi liige olles. Intervjueerisin klubi omanikku, kes täidab ka treeneri ametit, ning Tallinnas erinevaid tantsustiile õpetavaid treenereid. Valimi koostamisel kasutasin DanceActi kodulehel olevat tunniplaani, mille järgi määrasin suurima koormusega (st treeningute arvuga nädalas ja õpetavate rühmade arvuga) treenerid, kes eeldatavasti suhtlevad igapäevaselt rohkemate klubiliikmetega kui väiksema koormusega treenerid.

Intervjueeritavatega sain kontakti telefoni teel või treeningus isiklikult treeneri poole pöördudes. Intervjuud kestsid keskmiselt umbes 60 minutit, nende lindistamiseks kasutasin diktofoni. Intervjueeritavatele selgitasin töö eesmärgi ning intervjuu hilisemat analüüsimeetodit, küsisin nõusolekut ekspertide lauseid tsiteerida. Bakalaureusetöö tarvis kohandasin olenevalt intervjueeritava positsioonist tantsuklubis vähesel määral seminaritöö jaoks loodud intervjuu kavasid.

Pärast intervjuude läbiviimist ning transkribeerimist kasutasin kvalitatiivset vertikaalset analüüsimeetodit – vaatlesin selle käigus kõikide intervjueeritavate arvamust samade teemade kohta. Intervjuude transkriptsioonid on CD-l olevas lisas.

3.3. Ankeetküsitlus

Klubiliikmete motivatsiooni ning hoiakute uurimiseks kasutasin kvantitatiivset uurimismeetodit - viisin läbi ankeetküsitluse, mille analüüs toimus statistilises andmetötluse pakettis SPSS 17.0. Seminaritöö raames läbiviidud ekspertintervjuu abil töötasin välja standardiseeritud küsitluse ankeedi küsimused. Kvantitatiivse metoodika eeliseks on see, et analüüsimine on lihtsam ning vastajate hulk on suurem; tugevuseks peetakse ka kiirust ning vastajate anonüümseks jäämise võimalust (Baxter & Babbie 2004). Leslie Baxteri ja Earl Babbie (2004) sõnul on ankeetküsitlus sobiv meetod, et läbi viia suure hulga inimeste vaateid, teadmisi ning ettekujutusi kirjeldav uuring. Kriitikana saab välja tuua selle, et meetod ei võimalda uurida põhjuslikke seoseid ja vastuste tausta. Töö eesmärgiks on uurida klubi kuvandit, klubiliikmete motivatsiooni ning seeläbi klubiliikmeid iseloomustada; eesmärgi saavutamiseks soovisin küsitleda võimalikult paljusid tantsijaid.

Küsimustik on esitatud töö lisas. Küsimustik koosnes kolmest osast – esimeses küsimused treeningumotivatsiooni kohta, teises klubi kuvandi kohta; küsimustiku lõppu oli lisatud

semantilise diferentsiaali meetodist tuletatud tabeli vormis küsimus polaarse omadussõnadega. Küsimustikus oli kokku 21 küsimust.

Esiialgu viisin bakalaureusetöö raames läbi pilootküsitluse, mille tagasisidele tuginedes tegin ankeedis ka mõned väiksemad muudatused. Isiklikult kohal olles oli võimalik selgitada uurimuse eesmärki ning küsimustiku kohta tekkinud küsimustele kohe vastata. Kohalolek tagas ka selle, et sain tagasi suurema osa väljajaotatud küsimustikest – 110st väljastatud ankeedist jõudis minuni tagasi 104. Küsitlusele vastamine oli anonüümne, kuna eeldasin, et see annab küsitlervale rohkem julgust ausalt vastata. Et motiveerida tantsijaid küsimustikule vastama, loosis tantsuklubi välja ühele vastajale tasuta treeningkuu. Loosimise tõttu lisasin ankeetküsitluse lõppu välja, kuhu vastajad said oma kontaktandmed kirjutada. Küsitlusele vastamiseks kulus tantsijatel 5-15 minutit.

Kvantitatiivsete andmete kogumine toimus 2009. aasta detsembris DanceActi Tallinna treeningruumides. Küsimustikku kuulusid seega vaid Tallinnas erinevate tantsustiilide treeningutest osa võtvad naissoost liikmed. Mehi küsimustikku ei kaasatud, kuna neid käib tantsuklubis vaid üksikuid; valimi puhul ei olnud oluline vastajate vanus ega ka valitud treeningstiil.

3.3.1. Semantiline diferentsiaal

Tantsuklubi DanceAct imago uurimiseks klubiliikmete seas kasutasin semantilise diferentsiaali meetodit, mille väljatöötaja Osgood kinnitab, et meetod mõõdab märgi pragmaatilist tähendust (Past 2007). Autorid esitavad seda kui inimese sisereaktsiooni märgile. Sellisteks sisereaktsioonideks on enamik assotsiatsioone, mille märk inimese teadvuses esile kutsub. Pasti (2007) sõnul on assotsiatsioonid, mida ühed märgid erinevates inimestes esile kutsuvad, erinevad konteksti ja inimese kogemuse võrra; iga inimese puhul võib märgi pragmaatiline, eriti konnotatiivne tähendus suuresti muutuda, sest temas on inimese suhtumine antud mõistesse selle poolt tekitatud assotsiatsiooni kaudu. Kontiinum, millega inimene hindab mõistete tähendust, on skaala, mille äärmised punktid on kindlaks määratud kahe tähenduselt vastupidise omadussõnaga. Skaala keskpunkt on indifferentsuse punkt. Skaalad jaotuvad seitsmesse vahemikku, kus otsapunktid 1 ja 7 iseloomustavad omadust kõige enam ja keskpunkt 4 vastab hinnangule “ei see ega teine”.

Semantilise diferentsiaali skaalad jaotatakse tavaliselt kolme faktorisse: emotsionaalse hinnangu, aktiivsuse ning jõu faktor. Ankeetküsitlusele oli lisatud A. Pasti poolt originaalsena

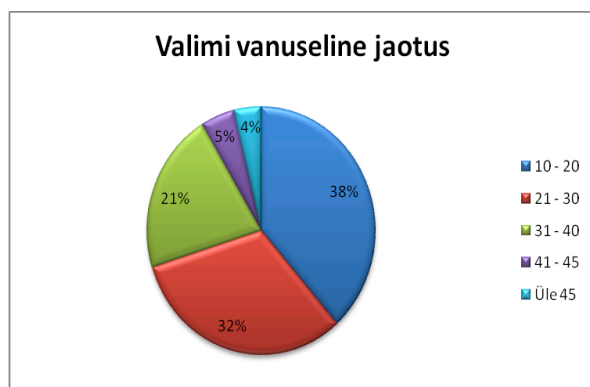
välja töötatud eestikeelne imagomeeter, millel oli 11 polaarset skaalat. Semantilise diferentsiaali eeliseks imago mõõtmisel on tulemuste võrreldavus, mõõtmist on kerge verifitseerida, uuringu protseduur on standardiseeritud (Past 2007).

3.3.2. Ankeetküsitluse valimi kirjeldus

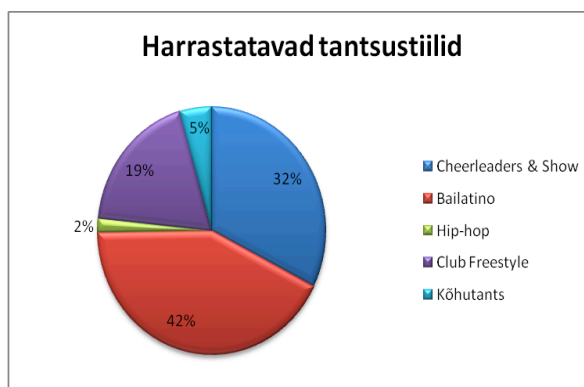
Ankeetküsitluste läbiviimine toimus 10. ja 14. detsembril tantsustuudio DanceAct Tallinna treeningruumides. Küsimustikule vastasid nendel tüüpilistel päevadel treeningutest osa võtnud tantsijad. Valimisse kuulumise kriteeriumiteks oli Tallinna tantsuklubi naissoost liikmeks olemine – mehed jäeti taotluslikult valimist välja, kuna neid käib klubis vaid väheseid. Valimi muutis heterogeenseks vaid konkreetse klubi naissoost tantsijate küsitamine, homogeenuse tõi valimisse vanuseliste piirangute puudumine ning erinevaid tantsustiile harrastavate liikmete kaasamine.

Valimi vanuseline ja harrastatavast tantsustiielist lähtuv jaotus on näha diagrammidel 1 ja 2.

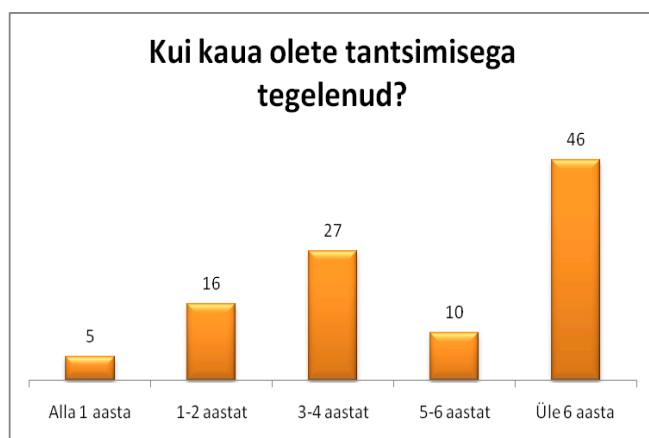
Diagramm 1

Diagramm 2

Diagramm 3

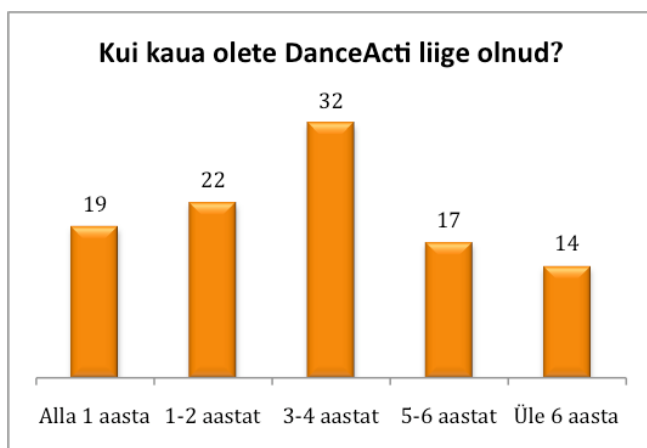

On näha, et suurema osa valimist moodustasid tantsijad vanuses 10-20 (40 vastanut); teine suur vanusegrupp oli 21-30 aastased tantsijad (33 vastanut). Tantsustiilidest oli vastanute seas populaarseim Bailatino (47 vastanut). Kõige vähem oli esindatud hip-hopi tantsijaid, neid kuulus valimisse vaid kaks. Kuigi klubi pakub ka jazz-tantsu treeninguid, ei sattunud valimisse ühtegi

selle stiili harrastajat.

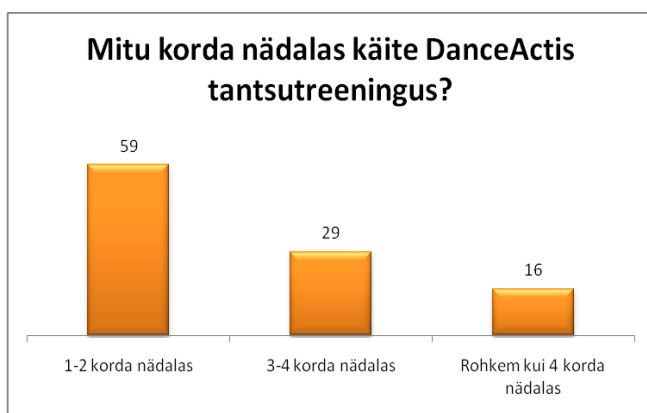
Ankeedis oli ka küsimus tantsuga tegelemise ajaperioodi kohta aastates, kuna autor leidis, et see võiks olla üks tegur, mis tantsijate motivatsiooni mõjutada suudab. Diagrammist 3 võib näha, et suurem osa vastajatest (46 tantsijat) on tantsimisega tegeleenud üle kuue aasta.

Diagramm 4

Samuti oli ankeedis küsimus selle kohta, kui kaua on tantsijad olnud DanceActi liikmed. Selgus, et suurem osa vastajatest (32 tantsijat, 30,8%) on klubis treeningutes käinud 3-4 aastat. Kõige vähem sattus valimisse tantsijaid, kes on klubis käinud üle kuue aasta (14 tantsijat, 13,5%).

Diagramm 5

Ilmselt võib motivatsioon olla seotud ka koormusega – seetõttu oli ankeedis küsimus just tantsuga tegelemise sageduse kohta (diagramm 5). Selgus, et suurem osa vastanutest (59 tantsijat, 57% vastanutest) käib tantsutreeningus üks või kaks korda nädalas. Samas aga selgus, et 15% vastanutest käivad trennis rohkem kui neli korda nädalas.

Motivatsiooni võiks autori arvates mõjutada ka see, kui palju üldse tegeletakse spordiga, tantsimise kõrval ka muude aladega. Seetõttu lisati ankeeti küsimus “Kas tegelete ka muude spordialadega?” ning “Kui vastasite eelmisele küsimusele “Jah”, siis mitu korda nädalas tegelete muude spordialadega?”. Esimesele küsimusele vastas jaatavalt 48 tantsijat (47% vastanutest) kellest enamus tegeleb muude aladega 1-2 korda nädalas (39 tantsijat). Neli vastajat tegelevad muude aladega 2-3 korda nädalas, viis tantsijat 4 ja enam korda nädalas.

4. Tulemused

4.1. Ekspertintervjuude tulemused

Ekspertintervjuude analüüsis jagasin käsitletud teemad kolme alateemasse: tantsuklubi tegutsemismotiivid, klubiliikmete motivatsioon ning klubi kuvand. Materjali käsitlemise lihtsustamiseks jagasin need teemad omakorda väiksemateks allteemadeks, millest lähtudes intervjuude teksti tõlgendan.

Analüüs koosneb kirjeldavast tekstist, vastajate tsitaatidest ning nende interpretatsioonist. Tsitaadid on muust tekstist eristatud kursiivkirjaga. Intervjueeritavad tähistasin vastavalt intervjueerimisjärjekorrale – E1 tähistab esimesena intervjueeritud, E2 teisena intervjueeritud ning E3 kolmandana intervjueeritud eksperti. Kasutan manifestset (tsitaadid on võetud otse intervjuudest ja neid ei ole muudetud) ja ka latentset analüüsi (vastaja meelsuse tabamine, ridade vahelt lugemine).

Tantsuklubi tegutsemismotiivid

Selle teema käsitlemise eesmärgiks oli teada saada, miks tantsuklubi loodi, kuidas visioon ning missioon aastatega arenenud on ning mis on klubi praegused tegutsemiseesmärgid. Intervjuud treeneritega ning ankeetküsitlused klubiliikmete seas annavad võimaluse võrrelda klubi tegutsemismotiive ja eesmärke liikmete arvamustega ning leida seeläbi leida tegureid, mis kuvandit mõjutada suudavad.

Klubi loomine ja eesmärgid

Intervjuust eksperdiga E1 selgus, et tantsuklubi luues ei olnud praegusel juhtkonnal konkreetset visiooni ega missiooni. Ilmselt ei mõeldud tulevikule ning võimalustele, kuidas klubi areneda võiks ning mida ta liikmetele pakkuda suudaks.

Alguses ei olnud siis mingit konkreetset eesmärki teil?

E1: *“Ei, meil kellelgi ei olnud. No mis see ikka sai olla. Hiljem, kui näed, mis võimalik on, hakkasid tekkima eesmärgid ja mõtted ja nii edasi. Aga alguses, alguses ei osanud keegi midagi arvata, lihtsalt töötasime.”*

Vastusest küsimusele eesmärkide kohta on näha, et kümne tegutsemisaasta jooksul on klubi märkimisväärselt arenenud ning selle tõttu on tekkinud ka selge nägemus klubi missioonist ja visioonist. Algselt vaid Tallinnas tegutsenud klubist on nüüdseks saanud ligi 1800 liikmega üle-eestiline tantsuklubi – nii suure organisatsiooni puhul on oluline, et paigas oleksid

konkreetsed eesmärgid, tegutsemispõhimõtted ning tulevikuplaanid. Praeguseks on välja kujunenud konkreetne missioon:

E1: *“Missioon on piisav väljakutse, et pakkuda parimaid trenne, olla Eesti suurim, parim ja populaarseim tantsustuudio. See on väga suur väljakutse ja tugev missioon /.../ Ega see siin ei ole ainult trennide pärast.”*

Missioonist võib välja lugeda, et klubi ei tegutse vaid treeningute pakkumise eesmärgil – nende hulka kuuluvad ka näiteks eakaaslastega suhtlemise ning eneseteostuse ja eneseväljendamise võimaluse pakkumine. Ekspertintervjuudest selgus, et klubi treenerid peavad missiooniks eelkõige kuuluvustunde levitamist.

E2: *“Läbi selle võtme, et... et tants ühendab, energia ühendab ja emotsioon ühendab. Just nii, et teeme koos midagi ja naudime midagi koos.”*

E3: *“Mulle tundub, et DanceActis on nagu selline põhimõte, et tantsida saavad kõik. Et... noh, nagu minulgi, algajate grupid on täiesti tavalised inimesed tänavalt, olenemata vanusest.”*

Klubiliikmete arvu (ning ka ealise variatiivsuse) põhjal võib öelda, et eesmärk olla populaarseim tantsuklubi Eestis on ilmselt täidetud. Samas võib väita, et klubi areng on püsiv ning klubiga koos arenevad ka eesmärgid.

E1: *“Ma arvan, et kunagi ei saa olla liiga suur ega liiga hea.”*

E3: *“Mmm... tulevikunägemus... ma usun, et me jätkame täpselt seda sama rada ja jätkame, jääme oma põhimõtetele truuks...”*

Kuigi esile tõsteti arengu eesmärk, on eksperdi E3 arvates praegused tegutsemispõhimõtted õigustatud ning edu tagab samade põhimõtete säilitamine ning rakendamine ka tulevikus.

E2: *“Ma millegipärast, ma tunnen, et visiooni seisukohast on pigem see, et meil tekiks veel püsivam püsiklientuur. Et meil tekiks veel rohkem inimesi, kes tahaks aastaid käia.”*

Ekspert E2 tõi visiooni seisukohast esile samuti ühe juba toimivatest tegutsemispõhimõtetest. Intervjuudest selgus, et suurem osa klubiliikmetest on püsiliikmed – eelneva põhjal võib väita, et klubis märgatakse selle aspekti tähtsust ning edasise arendamise olulisust.

Klubiliikmete treeningumotivatsioon

Nii tantsuklubi juhtkonda kuuluv intervjuueeritav kui teised treenerid suhtlevad administratiivülesandeid täites ning trenne andes igapäevaselt paljude klubiliikmetega ning seetõttu eeldasin, et intervjuude käigus suudetakse anda piisav ülevaade erinevatest treeningusse tuleku eesmärkidest ning just DanceActi valiku põhjustest.

DanceActi valiku ning treeningusse tuleku põhjused

Selgus, et juhtkonda kuuluva intervjuueeritava arvates eelistatakse DanceActi konkurentidele just klubi eripärade tõttu.

E1: *“Aga no see, mis me siin pakume ongi palju laiem, kui lihtsalt tants.”*

Võib öelda, et klubi kontseptsiooni kuulubki liikmetele millegi enama kui lihtsalt treenimisvõimaluse pakkumine.

E1: *“See on üks põhjus, miks inimesed trenni tulevad, miks ühed kohad toimivad ja teised kohad ei toimi, on see, et inimene tuleb siia saama täit paketti.”*

Ilmneb klubi konkurentidele vastandamine – analüüsitav klubi, millel on suur liikmeskond ning seega ka suur populaarsus, kuulub intervjuueeritava sõnul “toimivate” klubide hulka; “teiste” all peetakse ilmselt silmas mitmeid konkurente, mis taolist populaarsust kogunud ei ole. Üheks eripäraks peetakse treenerite professionaalsust ja kogemusi ning treeningute kõrget kvaliteeti. Selgus, et eeliseks peetakse just klubi pikaajalisust, mis on andnud võimaluse kvaliteeti üha parandada.

E2: *“Tahaks uskuda ka seda, et läbi aastate on stuudio ennast tõestanud, oma kvaliteedi poolest. Et ei ole sellist poole jõuga tegemist või et treener ei süvene oma tundi või et tund oleks selline suvaline ja keegi ei pane tähele, mis seal juhtus ja mis mitte.”*

Ühe olulisema treeningusse tuleku põhjusena töid eksperdid välja klubi poolt pakutava võimaluse luua sotsiaalseid suhteid. Eksperdi E1 sõnul on liikmeskond püsiv ning see võimaldabki grupis sarnaste huvidega eakaaslastega sidemeid luua.

E1: *“Inimene tuleb otsima midagi, mis oleks osa sotsiaalsest elust. Ei tule ainult tantsu pärast.”*

Aga kui paljud tulevad trenni suhtlemise eesmärgil?

E2: *“Algajate puhul see kindlasti ei ole eesmärk. No ma ütlen, eestlane ei ole väga seltsiv inimene ja ta hakkab väga harva rääkima võõra inimesega, eriti noored tüdrukud, kellel on oma visioon, kuidas üldse suhtlemist peaks alustama. /.../ Ma ei usu, et keegi tuleb trenni selleks, et leida sõpru. Vot seda ma ei usu. /.../ Aga kes juba käivad mitu aastat koos, siis kindlasti suhtlevad hästi tihedalt ja hästi kallid sõbrad on omavahel tekkinud, seda ma olen küll märganud.”*

Seega ei ole eksperdi E2 arvates suhtlemine esialgu algajate tantsijate puhul oluline. Suhete loomine muutub tähtsamaks ajaga – mida kauem ollakse klubiliige, seda tõenäolisem on, et grupis sõlmitakse püsivaid sõprussuhteid. Eespool esile tõusnud väljend “täispakett” vihjab

ilmselt sellele, et lisaks treeningutele pakutakse tantsuklubis siiski võimalust suhtlemiseks, eneseteostuseks, enesehinnangu tõstmiseks. Kõige selle puhul on oluline treeneri roll.

E2: *“Ma tahaks jõuda lõpuks sellele tasandile, et mida nad peaksid üldse elus väärtustama – see on see, et iseenda saavutus eelkõige, usk iseendasse. Armasta ennast kõigepealt, siis armastavad sind teised ka. Ma nii tohutult usun sellesse. Sest noored, neil ju kipub selle enesekindlusega olema üksjagu tegu. Ma arvan, et mul on oma õpilaste enesekindluse kasvatamisel suur roll.”*

Ilmnes ka, et ekspertide arvates võidakse treeningust otsida uusi kogemusi, mida varem ei ole ette võetud.

E3: *“Et... vanemad inimesed tulevad tantsima selleks, et leida enda jaoks võibolla midagi uut, mida nad siamaani ei ole kogenud.”*

Treeningus käimise põhjuseks pidas intervjueeritav E1 ka “sõltuvuse” ning seeläbi kohusetunde tekkimist.

E1: *“Meil on väga palju grupe, mis on konkreetselt sõltuvuses ja enam ei pea neile selgeks tegema, et vaadake asjad käivad nii või naa. Seal on juba nii, et kui nad on juba mingi väikse taseme saavutanud, siis juba hakatakse ise arengut jälgima ja rohkem tahtma.”*

Eelnevast selgub, et arengu nägemine tekitab klubiliikmetes kohusetunde ning suurendab treeningumotivatsiooni. Üheks klubi eripäraks, mis konkurentide ees eeliseid loob, ongi ekspertide sõnul järjepidev töö ning pideva arenguvõimaluse ja aastaid kestva õppe pakkumine.

E3: *“Et... me ajame siukest asja, mis ei alga ja ei lõppe kuskil, vaid mis võib kesta täpselt nii kaua, kuni sa jõuad või kuni sul endal isiklikult selle vastu huvi jätkub.”*

Samas aga tuli välja see, et esialgseks treeningusse tuleku põhjuseks ei pruugi ollagi tantsimises meisterlikkuse saavutamine, vaid pigem eelpool nimetatud põhjused. Arengut nähes ning oskuste suurenedes aga tõuseb intervjueeritava E1 sõnul just tantsimise kui eneseväljenduse vormi tähtsus.

E1: *“Mida aeg edasi tantsimisega, seda rohkem hakkab just tants omandama tähtsust. Inimene hakkab aru saama sellest, ta näeb, et ta areneb, ta näeb, et on tulemusi.”*

Intervjuudest selguski, et treeningusse tuleku põhjused võivad aja jooksul muutuda – esialgsed eesmärgid, mis klubiga liitudes seatakse, võivad pikema perioodi jooksul teiste vastu vahetuda.

E3: *“Et... ma arvan, et trenni juurde üks osa inimesi jõuavad kindlasti selle pärast, et... et nad tahavad ennast paremasse füüsilisse vormi ajada. Aga... võib juhtuda, et neile see asi*

hakkab meeldima hoopis teistel eesmärkidel. Ja siis vormi ajamine on lihtsalt selline boonus või lisa.”

Samas aga mõistetakse, et arengut peavad oluliseks vaid osa klubiliikmetest. Intervjuueeritavate sõnul on paljud liikmed treeningusse tulnud konkreetselt vaid treeningu eesmärgil. Võib arvata, et ka taolise eesmärgi puhul on siiski kuuluvustunde tekkimise ning ka eneseteostusvõimalus motivatsiooni suurendavateks teguriteks.

E1: *“Mõnel on eesmärk lihtsalt käia, natuke liigutada ennast, hea muusika saatel tantsida, ei ole mingeid eesmärke üldse esineda.”*

Üheks oluliseks treeningusse tuleku põhjuseks peeti ka tantsuarmastust.

E3: *“Ja mulle tundub, et meie studios on asi liikunud sinna poole, et inimesed ei tule ennast ainult vormi ajama, vaid meile jõuavad inimesed, kelle sees on see siuke tantsupisik. /.../ Ja muidugi on inimesi hästi palju, kellele lihtsalt meeldib tantsida. Noh ta on võibolla terve elu, algusest peale käinud erinevates kohtades, teinud erinevaid tantsustiile, võibolla üldse mitte õppinud seda, harrastanud niisama, tantsinud üritustel, ja mõtleb, et võiks selle regulaarselt muuta...”*

Intervjuudest tuli esile ka tervislike eluviiside järgimise aspekt – treenerite sõnul on need paljude erinevatesse vanuserühmadesse kuuluvate klubiliikmete jaoks treeningusse tuleku üheks põhjuseks.

Aga mis sa arvad, kui paljude jaoks on olulised tervislikud eluviisid? Kas sinu õpilased mõtlevad treeningusse tulles tervise peale üldse?

E2: *“Kusjuures mõtlevad küll. Mõtlevad jah... Sest et mingil hetkel inimesed, kes on mul aastaid käinud, nad tulevad mulle ütleva, et teeme seda harjutust või teist rohkem. Sest nad tegelikult on paljud just sellises eas, kus keha muutub. Ma näen, et paljudele ei meeldi see, aga paljudele meeldib ka... No mõtlevad küll tervisele... ja ja...”*

E3: *“Et juba kasvõi sellest aspektist, et... mmm... kui sa tuled trenni ja sa saad sellise... positiivse emotsioonide laengu enda peale, mis noh väga-väga tihti juhtubki inimestega trennis, siis see on juba see, mis sinu tervist hoiab. See maandab ju stressi, see aitab sul ennast liigutada, füüsiliselt vormis hoida. /.../ Lisaks sellele heale füüsilisele koormusele sa saad nii suure emotsionaalse laengu, et... et see on kindlasti tervisliku eluviisi üks osa.”*

Samas aga võib eksperdi E2 väite põhjal arvata, et nooremad klubiliikmed, kes on “eas, kus keha muutub”, ei ole huvitatud mitte tervise, vaid pigem endise välimuse säilitamisest. Ka eksperdi E3 tsitaadi alusel ei saa öelda, et tervislikud eluviisid oleksid esmane põhjus, miks treeningutega ühinetakse.

Konkurentidele vastandamine ning klubi eripärade rõhutamine tuli välja ka kuuluvustunde teemat arutledes. Just kuuluvustunde tekkimine on üks tähtsamatest põhjustest, miks

intervjueeritava sõnul DanceActi konkurentidele eelistatakse ning just see tantsuklubi treeninguteks valitakse.

E1: *“Et tekiks see tunne, et nad kuuluvad kuhugi. Mitte et nad lihtsalt käivad trennis kusagil. /.../ Inimestele meeldib ju kuskile kuuluda ja see on hästi oluline meile.”*

Samas aga tõi üks treeneritest kuuluvustunde teemat arutades esile vanuselise aspekti – mingisse kindlasse sotsiaalsesse gruppi kuulumine on eksperdi E2 sõnul olulisem nooremate jaoks.

E2: *“Et see on selline teismeea eripära. Et nii nagu nad tahavad kuuluda mõnda fänniklubisse, olla millegi fännid – see on nii populaarne täna – siis ma kujutan ette, et see DanceActi kuulumine on seltskondlikus plaanis noorte jaoks just selline äge asi. Mis on ju meie jaoks tegelikult tohutu suur kompliment.”*

Kõik need eelnevad treeningusse tuleku põhjused iseloomustavad intervjueeritava E1 poolt kasutatud “täispaketi” mõistet – analüüsiv tantsuklubi on saavutanud suure populaarsuse ilmselt seetõttu, et ei pakuta ainult trennimisvõimalust; mõistetakse ning kasutatakse ära klubi potentsiaali täita olulist rolli klubiliikmete elus.

Klubiliikmete motivatsiooni mõjutavad tegurid

Arutledes klubiliikmete motivatsiooni üle, selgus, et motivatsiooni võib praeguses olukorras mõjutada treeningute hind. Intervjuudest ilmnes, et üle-eestiliselt mõjutab maksumus liikmeid erinevalt. Samas aga toodi hinna teemat arutades siiski esile üleriigiline majandussurutis.

E3: *“Ja no nagu sa mainisid, on ilmselt kuutasu... ja üldse rahalisel poolel on just praegu, sel aastal ja just neil aastatel ikkagi roll suur.”*

Hinna mõju klubiliikmete motivatsioonile sõltub ka vanusest.

E2: *“No hind tänapäeval noort inimest suudab mõjutada nii palju, kui see mõjutab lapsevanemat. Juhuseid on küll ja küll, kui lapsevanemad ütlevad, et ei saa ja nii ongi.”*

Hind mõjutab ekspertide sõnul algajaid tantsijaid ning kauaaegseid püsiliikmeid erinevalt.

E3: *“Aga ma arvan, et peletab inimese eemale see, kui ta ei ole veel proovinudki trenni ja see summa, mis talle ette öeldakse, on ütlemes keskmiselt kõrgem või kõrge tema jaoks. /.../ Et... kui sa juba käid trennis ja sa oled harjunud maksma kuutasu, siis see on sinu jaoks selline püsikulu, mille väärtust sa väga hästi tead... et... mis sa selle kuutasu eest saad, mis tunde see sinus tekitab ja kui sa seda kuutasu ei maksa ja trennis ei käi, et kuidas sa siis ennast tunned. Sellevõrra on võibolla lihtsam oma raha jaotada.”*

Ilmnes, et olulisim faktor, mis nii üleriigiliselt motivatsiooni mõjutab, on siiski klubiliikme vanus. Eksperdi E1 sõnul on nooremad “riskigrupp”, vanemad klubiliikmed aga kõrgemalt motiveeritud.

E1: “Nüüd aga... on tekkinud sellised grupid, kes on nagu riskigrupp. Et neil on see motivatsioon piiri peal. Et kas nad üldse tahavad tantsida edasi või vaikselt kukuvad ära, koguaeg puuduvad. Sellesmõttes piiri peal, et nad küsivad, et mis mõttega nad trennis käivad, lihtsalt tantsimas.”

E2: “Vanem inimene teab, et kui ta on midagi otsustanud, et ta tegeleb millegiga, siis ta pühendub sellele, et ta ei viska seda nii kergelt nurka. Isegi, kui tal ei teki seda finantsilist võimalust või tekib mingi ajaline tõke, siis ta leiab need võimalused ja mängib ümber.”

Tsitaatide põhjal võib arvata, et klubil tuleb rohkem keskenduda just noorematele liikmetele, kuna nende jaoks on treeninguid vaja mitmekesistada ning välja pakkuda erinevaid motivatsioonipakette. Ilmselt on nooremates raskem tekitada ka kohusetunnet, kuid kuuluvustunde ning eneseteostuse võimaluse pakkumine peaks siiski motivatsiooni tõstma.

Treeneri roll motivatsiooni kujunemisel ja hoidmisel on intervjuueeritud ekspertide sõnul väga suur, toodi esile treeneri “sobivus” klubiliikme jaoks.

Mis sa arvad, kui palju suudad sina kui õpetaja motivatsiooni mõjutada?

E2: “Kindlasti väga palju, väga palju. Ma ei saa endale lubada meeoleomuutusi. Ma ei saa endale lubada halba tuju, ma ei saa...”

E3: “Kindlasti on see kinni treeneris... kui palju läheb treenerile korda, kuidas üldse... persoon sulle sümpatiseerib. Mõne inimesega tekib klapp, mõne inimesega ei teki...”

Klubiliikmete motivatsiooni suurendavad tegurid

Intervjuudest selgunud motivatsiooni mõjutavatest teguritest eristasin analüüsiks motivatsiooni suurendavad tegurid. Klubiliikmete motivatsiooni suurendavate tegurite hulka kuulub esinemisvõimaluse pakkumine. Esinemine on intervjuueeritavate sõnul vahend tunnustuse jagamiseks ning toimunud arengu näitamiseks.

E1: “Ma arvan, et esinemine ongi kogu asja jaoks... nagu kirss tordi peal. Ega ju ei tantsita sellepärast, et kodus peegli ees pärast harjutada ja ennast imetleda. Esinemine ongi ju peamine eesmärk ja saavutus.”

Samas aga ilmnes asjaolu, et esinemine on motivatsiooni suurendav tegur pigem nooremates vanuserühmades ning kindlates tantsustiilides.

E1: *“Kõik noored tahavad ju jubedalt esineda. Ja siis me mõtlesimegi, et miks mitte. Ja pärast seda, kui need esinemised algasid, käivad viimane kui üks trennis. Mitte üks ei puudu. Kõik need samad ajad, mis väideti, et mul on kool ja ma ei saa ja nii edasi, nüüd sobivad, nüüd äkki jõuavad.”*

Eelneva põhjal võib öelda, et kasutusele on võetud efektiivne vahend, millega riskirühmade treeningumotivatsiooni säilitada ning eneseteostuse võimalust pakkuda. Intervjuudest tuligi välja vanuserühmade treeningumotiivide ning motivatsiooni suurendavate tegurite selge erinevus. Ka selle teema puhul võib mainida eelpool nimetatud “täispaketti” – treeningu motivatsiooni suurendavad nii füüsilised kui emotsionaalsed tegurid.

Aga nende esinemiste suhtes – et kui need nooremad on motiveeritud just selle esinemiste tõttu, aga näiteks Bailatino grupid, mis nende jaoks motivaator olla võiks?

E1: *“Nendel ei ole mitte mingisugust eesmärki esineda. See on grupi-treening... Enamus neist ei tahagi üldse esineda, 99,9%. Bailatino treenide eesmärk on puhas treening. Nagu aeroobika. Aga nad saavad sealt oma füüsilise ja ka emotsionaalse laksu kätte.”*

Selgus, et olenemata vanusest on üheks motivatsiooni tõstvaks teguriks tunnustuse pälvimine. Nooremate jaoks, kellele on oluline oma oskuste näitamine, on esinemisvõimalus kindlasti osaks tunnustusest. Kuid klubiliikmete jaoks on loodud süsteem, mis sõltumata vanusest motiveerima peaks – tunnustatakse oskuste arengu põhjal kõrgematasemelisse gruppi üle viimisega.

E1: *“Vaikselt üks sammuke edasi uude gruppi. Ja siis teeme ettepaneku inimesele. See võib tulla ootamatult, aga see ettepanek annab ju veel rohkem motivatsiooni juurde. Et saad sellise mõnusa tunnustuse osaliseks, et temas nähakse miskit.”*

Ühe motivatsiooni suurendava tegurina tõid treenerid välja ka arenguvõimaluse pakkumise ja arengu nägemise, mille tunnustuseks ongi ilmselt kõrgema tasemega gruppi paigutamine või esinemistel käimine.

E2: *“Me oleme oma stiili nii üles ehitanud, kus on arengueesmärk. Mul on algajad, mul on kesktaase, mul on edasijõudnud. Ja... need, kes on edasijõudnud, need hakkavad käima esinemas, nad saavad põnevamaid kavasid, nad saavad raskemaid kavasid, väljakutseid.”*

Tunnustuseks peetakse aga ka lihtsalt suulist kiitust ning arengu märkimist treeneri poolt.

E3: *“Aga tunnustus... see võibolla ei olegi ainult esinemine... Et... et on inimesi, kellele on hästi oluline see, et sa ütleksid neile, kui sa näed, et ta teeb midagi palju paremini, kui ta tegi enne...”*

Selgus, et motivatsiooni hoidmisel on oluline treeningu kvaliteet ning selle pidev tõstmine.

E3: *“Ma lihtsalt püüan, püüan koguaeg tõsta kvaliteeti treeningutel... või siis vähemalt hoida seda. Et ma ikkagi tõestan ennast... Et kui ma olen teinud midagi head ja need inimesed on käinud trennis juba aastaid, siis ma ei lase sellel kvaliteedil langeda.”*

Hinnasoodustuste kui motivatsiooni suurendava teguri tähtsus sõltub ilmselt siiski mingil määral klubiliikme vanusest. Eelpool kirjeldatud treeningu maksumus kui motivatsiooni mõjutav aspekt suudab motivatsiooni nii suurendada kui vähendada, seda eeldatavasti just vanemate klubiliikmete puhul, kes treeningute eest ise maksavad. Olenemata klubi asukohast või ka klubiliikme taustast võrreldakse erinevaid klubisid kindlasti treeningute hindade alusel ning seetõttu saab just praeguses majanduslikus olukorras hind klubivaliku aluseks ning arvatavasti ka motivatsiooni mõjutavaks teguriks.

E1: *“Praegu on küll inimesi ja uusi registreerimisi, aga pole lihtsalt järjekorda ukse taga. Ja seetõttu oleme teinud selliseid motivatsioonipakette, et tekiks lojaalsustunne.”*

Hinnasoodustuste süsteem on ilmselt lisaks esinemistele motivatsiooni ning seeläbi ka lojaalsustunnet suurendav tegur, mis suurendab klubi vastu usaldust. Lojaalsust ning kohusetunnet tekitavad kindlasti ka grupisisised suhted.

E1: *“Et kui tuleb uus grupp kokku näiteks. Siis see kooslus on vahel selline, mis hakkab jubedalt hästi toimima. Seal võivad olla näiteks sellised inimesed, kes on aktiivsed, võibolla sellega hoiavad seda grupi melu üleval. Mõni on võibolla vaiksem, natukene tagasihoidlikum, see saab indu juurde. Tekib seal nagu selline kommuun või midagi.”*

Jällegi ilmneb sotsiaalsete suhete ja grupisisese atmosfääri tähtsus. “Kommuuni” teke on kindlasti üheks kuuluvustunde aspektiks – tähenduslikud ja mitmekesised suhted tantsuklubis suurendavad ühtekuuluvustunnet, kuna liige saab end tunda osana suuremast grupist.

Tantsuklubi kuvand

Intervjuud võimaldasid saada infot tantsuklubi arvatava kuvandi kohta ekspertide tõlgenduste kaudu. Kuvandi-teemaliste küsimuste eesmärgiks oli teada saada, milline on tantsuklubi DanceAct eeldatav kuvand, kuidas erineb kuvand erisuguselt motiveeritud klubiliikmete seas ning milliseid vahendeid positiivse kuvandi tekkes oluliseks peetakse.

E1: *“Oleme alati küsinud pärast trenni, et kas jääd või ei jää. Ja kui ei meeldinud, oleme ka palunud öelda, et miks või mis ei meeldinud. Ja ma pean ütlema, et praegu ei olegi selliseid negatiivseid vastuseid tulnud.”*

Uute liikmete küsitlemine aitab saada tagasisidet treeningute kohta – eelnevast võib järeldada, et klubiga vähem kokku puutunud liikmete seas on intervjuueeritavale E1 antud

vastuste alusel klubi kuvand positiivne. Üheks tagasiside saamise vormiks püsiliikmetelt on otsene vastukaja õpilastelt.

E3: *“No minu isiklik tagasiside saamise vorm on see, et tulevad e-mailid mailboxi. Et... mõnikord kui midagi oli, kui oli väga väga tore trenn, siis see ei ole üldse nagu... see ei ole mingi suur erand, et ma teen järgmisel päeval mailboxi lahti ja inimesed on kasvõi mulle ühe lause sinna kirjutanud, et “Ah, eile oli nii mõnus!”*

Kuigi selgus, et klubi kuvandi kohta ei ole varem ühtegi suuremat uuringut tehtud, tundus ekspertidele, et klubisse suhtutakse nii liikmete seas kui avalikkuses positiivselt. Ilmnes, et kuvandit klubiliikmete seas hinnatakse positiivseks just selle tõttu, et klubiga liituvad uued tantsijad just suust-suhu levinud reklaami alusel.

E2: *“Huvitav see, et registreerides pead tegema internetis sellise valiku, et kust sa infot klubi kohta said. Ja ma olen seda jälginud, ja esimene ongi alati see, et ma olen saanud infot sõbralt-tuttavalt või kaaslasele. Ma arvan, et see on esimene tagasiside, et meil on kuvandiga kõik korras.”*

Juhtkonda kuuluv treener E1 ei osanud esile tuua motivatsiooni tähtsust kuvandi kujunemisel. Seega arvas ekspert, et motivatsioonist ei sõltu klubi kuvand liikmete seas. Intervjueeritavad E2 ja E3 aga arvasid, et klubis võib siiski käia liikmeid, kelle motivatsioonist võib klubi kuvand sõltuda.

E1: *“Aga ma arvan, et see on suhteliselt must ja valge. Nad käivad siin, kui meeldib. Kui ei meeldi, siis ilmselt ju ei käi. Nii lihtne see ongi.”*

E2: *“Jah, et kui ma... kui ma ei näe arengut iseendas, olles õpilane, siis see stuudio ei tundu piisavalt hea. Kindlasti võib keegi taandada selle argumendini välja. Samas see on... peaks ütleva, isiklikus plaanis, et see on suhteliselt kohatu.”*

Kas sinu meelest sõltub motivatsioonist klubi kuvand?

E3: *“Eee... kindlasti see sõltub nende enda isiklikust motivatsioonist.”*

Kuigi konkreetset uuringut läbi viidud ei ole, oskas intervjueeritav E1 tuua näiteid klubiliikmete seas kuvandit kahjustanud juhtumite kohta.

Kas sa oled näiteks kuulnud, et selja taga räägitakse midagi negatiivselt? Just klubiliikmete seas...

E1: *“Jah, muidugi, ma olen kuulnud... eee... noh just treenerite kohta, mingi treeneri kohta. Ja see on olnud kindla põhjusega alati.” /.../ “No klubi kohta on ikka olnud mingisuguseid... eee... selliseid... igapäeva probleemidest tulenevaid negatiivseid emotsioone.”*

Seega võib öelda, et kuvandi kujunemisel on oluline nii administratiivseid ülesandeid täitev ja klubi toimimist korraldav juhtkond kui ka klubi esindavad ning liikmetega rohkem kokku

puutuvad treenerid. Ekspertide arvates mõjutab kuvandit enam treeningute ja treenerite professionaalsus ning klubi igapäevase töö sujuv toimimine, klubiliikmete motivatsioon otseselt aga intervjueeritava E1 arvates märkimisväärselt kuvandit ei mõjuta. Siiski võib arvata, et ekspertide välja toodud kuvandit mõjutavad tegurid mõjutavad omakorda motivatsiooni ning seeläbi siiski ka kuvandit.

Olulised tegurid klubi kuvandi kujunemisel

Treeneri kui klubi esindaja roll tuli esile ka kuvandi kujunemist mõjutavate tegurite üle arutledes.

E2: *“Ja täna oleme meie, treenerid, klubi visiitkaardid. Ja kui talle meeldib mingi treener, siis talle ilmselt meeldib ka see stuudio.”*

Klubi kuvandi kujunemisel on seega treeneril väga oluline osa – treeneritega puutuvad sajad klubiliikmed igapäevaselt kokku ning seetõttu areneb nägemus klubist just suhtlusel treeneritega.

E2: *“Selles mõttes, et... viis, kuidas meie käitume, kuidas me ennast üleval peame, kuidas me suhtleme, see loob kõik selle, mida arvatakse. Ruumid, tantsusaalid, muusika... see ei ole kõige tähtsam.”*

Juhtkonnaga puutuvad klubiliikmed kokku vähem; võib arvata, et treenerid on liikmete jaoks lähedasemad ning seetõttu tunduvad nende pöördumised personaalsemad. Selgus, et kuvandi tekkimisel peetakse oluliseks just treeninguid ning nende sisu. Samas aga on näha, et mõistetakse klubi potentsiaali ning ärakasutamata ressursse.

E1: *“Seetõttu on see äärmiselt, selline... lünklik ja puudulik, kogu see meie PRi ja mainekujunduse pool, mida me oleme siiaamaani üritanud teha läbi heade trennide ja workshopide, millega on see ka tegelikult õnnestunud.”*

Siiski leidis ekspert E1, et kuvandi tekkel on olnud ning saab ka tulevikus oluliseks ning efektiivseks vahendiks suust-suhu reklaam.

E1: *“See klubi kuvand ja imidž, ja see, mis inimestele seostub nimega DanceAct, see ju tekibki tegelikult ju suust-suhu reklaami kaudu. Et kui inimene vaatab logo, siis ta ju ei saa sealt midagi teada. See, mida räägitakse, on ju tegelikult loonud selle märgi.”*

Positiivse kuvandi säilitamise viisiks peetakse praeguste tegutsemispõhimõtete säilitamist ning samas ka klubi arendamist.

E3: *“Mmm... ma arvan, et nii kaua kui me jätkame siukest teed nagu me praegu... ja me hoiame kvaliteeti nii treenerite kui võibolla siia kutsutavate igasuguste treenerite*

workshopide näol... ja jätkame seda siukest isiklikku lähenemist ja suhtumist, siis see kõik kulgeb nagu kuidagi oma rada pidi.”

Klubi eripärad

Läbiviidud ekspertintervjuude põhjal võib öelda, et kuvandi tekkel peavad klubi juhtkond ning ka treenerid oluliseks klubi eripärasid ning seeläbi konkurentidele vastandumist. Loodetakse, et klubi kontseptsioon, toimimispõhimõtted ning igapäevane asjaajamisviis on need aspektid, mille põhjal klubiliikmetes tantsuklubist positiivne nägemus tekib. Ilmnes, et klubi põhiliseks eripäraks ning positiivse kuvandi kujundajaks peetakse just tantsuklubi kontseptsiooni.

E1: *“Meil ei ole mingisuguse keskmise spordiklubi aeroobika trenn, kus astud sisse, maksad raha ära ja lähed ära, ei teadnud keegi sinu nime või nägu. Meil on kontseptsioon hoopis teistsugune. Iga inimesega tegeletakse palju palju rohkem, kui ette osatakse kujutada.”*

Kontseptsiooni üheks tähtsaks osaks ongi just isiklik suhtlemine ning vastutulelikkus ja hoolivus.

E2: *“Vot see hoolimine ongi suur argument meie stuudios... Meie juhid hoolivad meie treeneritest, meie treenerid hoolivad hästi palju meie klientidest, õpilastest. Ja... ja.. ka vastupidi... Eks ta ole üks selline... toiduahel vist oleks hea öelda, heas mõttes. Mitte et üks sööb kedagi teist ära, vaid... et hoolitakse teineteisest.”*

Klubist positiivse nägemuse tekkele aitab kaasa personaalsus ning lähedus, mis on tekitanud ka klubi ruumides vastava atmosfääri. Seda õhkkonda peetakse ka konkurentidega võrreldes eeliseks.

E2: *“Eelisena võibolla ütleks ka seda, et see atmosfäär ja keskkond... ma võin täiesti 100% sulle öelda, et see on ainulaadne nii Tallinna linnas kui kogu Eestis. Just see... just see... selline hubasus, kodusus, selline arvestatavus, ja suhtumine, et käitu siin nagu kodus ja hoia oma stuudiot nii nagu kodu...”*

Kuvandi tekkel on olulised klubi tegutsemispõhimõtetele vastav kommunikatsioonikorraldus.

E1: *“Ja selles suhtes... on see see sama järevalve, mis on palju tugevam, kui see välja paistab. Et... see on selline pidev suhtlemine. Me suhtleme treeneritega mailidega iga päev. Nad annavad teada üle Eesti, kes käib, kes ei ole käinud mõnda aega, miks puuduvad.”*

E2: *“Ma arvan, et eeliseks ongi just see individuaalne suhtlemine konkreetse treeneriga. See tekitab palju tugevama kohusetunde, kui see, et sa annad aru administraatorile.”*

Jällegi tõusis esile sotsiaalsete suhete ja kuuluvustunde tähtsus ning seeläbi klubi vastandamine suurele osale konkurentidest.

E1: *“DanceActi puhul ongi see oluline, et siin tekib selline... mida me üritame juurutada... selline kuuluvustunne. Et liikmed kuuluvad mingisse kohta. /.../ Mitte et nad lihtsalt käivad trennis kusagil.”*

Klubi eripäradesse kuulub ka juba eelpool mainitud professionaalsus; selgus, et oluline ei ole mitte vaid treenerite, vaid ka juhtide professionaalsus ning isikuomadused.

E3: *“Et... kui me räägime stuudio juhtkonnast, X-st ja X-st, siis nad ei ole pannud seda kõiki meie õlule, vaid nad hoolitsevad selle eest, et need inimesed, kes stuudios töötavad, et nad oleksid tasemel kogu aeg, ja et nad koguaeg tõstaksid seda taset.”*

Professionaalsed treenerid ning nende poolt läbiviidud positiivseid emotsioone tekitavad treeningud ja ka professionaalsed juhid aitavad kindlasti kaasa tunnustava kuvandi tekkele ning selle püsimisele. Klubi üheks eripäraks ning intervjuueritava E1 sõnul ka eeliseks on suhteliselt kõrge keskmine vanus, mis saab oluliseks just klubiliikmete poolt avalikkuseni jõudva informatsiooni puhul.

E1: *“Ilmselt on see ka meie eelis, et kuna keskmine iga on päris kõrge, siis need teadlikud inimesed, kellele meeldib ja kes käivad, nad ikka räägivad mõistlikku juttu, sealt tuleb adekvaatset informatsiooni.”*

Järelikult loodetakse klubis positiivse kuvandi tekkel ka avalikkuses suures osas klubiliikmetele, kes teadlikult või vähemteadlikult informatsiooni levitavad. Nagu eelnevast analüüsist selgus, ongi DanceActi puhul peamiseks info levimise mooduseks suust-suhu reklaam.

Seega võib kokkuvõtteks öelda, et klubi esindajad peavad klubi kuvandit, mille kujunemisel on olulist rolli mänginud stuudio eripärad, liikmete seas positiivseks. Eripärad on loonud konkurentidega võrreldes eelise, mis on klubi populaarsuse säilimisele kaasa aidanud. Siiski oli kuvandi põhjalikumaks uurimiseks oluline küsitleda klubiliikmeid, kellelt antud töö käigus ankeetküsitluste kaudu analüüsiks täpseid andmeid kogusin.

4.2. Ankeetküsitluse tulemused

Klubiliikmete treeningmotiivid

Analüüsis ankeetküsitluste põhjal klubiliikmete treeningmotiive ilmnes, et olulisemaks treeningutest osa võtmise motivaatoriks on tervislike eluviiside järgimine (tabel 1). Paljude

Tabel 1

Mis motiveerib Teid DanceActi treeningutest osa võtma? Valida võib mitu varianti.

	Jah	
	Arv	Rea %
Treeningud on osa tervislikest eluviisidest	83	79.8%
Saan käia esinemas	51	49.0%
Saan suhelda eakaaslastega	29	27.9%
Klubi pakub kuuluvustunnet	25	24.0%
Saan osaleda klubi korraldatud workshopidel	18	17.3%

tantsijate (51 vastanut, 49%) jaoks suudab motivatsiooni hoida ka esinemisvõimaluse pakkumine. Kõige vähem väärtustatakse motiivide seas *workshop*’idel osalemise võimalust (18 tantsijat, 17,3%). Ankeedis sai küsimuse vastuseks valida ka “Muu” ning sinna oma sõnadega tähtsaima treeningmotiivi kirjutada. Mitmel korral (6) mainiti nii treenereid, tantsustiili kui treeningute kvaliteeti. Mitu tantsijat oli motiivina maininud seda, et “tantsimine meeldib”. Tuli esile ka see, et tantsijad väärtustavad võimalust tantsuoskusi arendada ning peavad enesearengu märkamist motivaatoriks. Ühel korral oli motiivina oli märgitud ka sõbrad.

Tabel 2

Treeningmotiivid

Ankeetküsitluse tulemuste faktoranalüüsis selgus, et treeningmotiivid jagunesid selgelt kahte gruppi – ühte kuuluvad sotsiaalsed, teise pigem professionaalsed eesmärgid. Tabel 2 põhjal võib öelda, et esimesse motiivirühma kuuluvad kuuluvustunde leidmine ning eakaaslastega suhtlemine, teise aga esinemistel käimine ning *workshop*’idel osalemine. Ilmnes, et mõlema faktori puhul oli tervislike eluviiside väärtustamine oluline. Kahe faktori tekkimine näitab, et küsitlud klubiliikmed on treeningumotiividest lähtuvalt suhteliselt homogeensed.

	Factor	
	1	2
Klubi pakub kuuluvustunnet	,844	,230
Saan suhelda eakaaslastega	,352	-,013
Saan osaleda klubi korraldatud workshopidel	,189	,767
Saan käia esinemas	-,066	,420
Treeningud on osa tervislikest eluviisidest	,127	,189

Treeningumotiive analüüsisin selle alusel, kui tihti treeningus käiakse¹. Jällegi võib väita, et kõikide tantsijate jaoks on oluliseks motiiviks tervislike eluviiside järgimine. Selgus, et need tantsijad, kes käivad treeningus 1-2 korda nädalas, väärtustavad teistest enam suhtlusfaktori alla käivaid motiive; seega puuduvad neil tantsimisega seoses professionaalsed eesmärgid. Saab öelda, et just need klubiliikmed, kes käivad tantsimas üle nelja korra nädalas, tähtsustavad professionaalseid motiive – nad hindavad teistest enam esinemistel käimise ja *workshop*'idest osa võtmise võimalust. Üks-kaks korda ning kolm-neli korda nädalas trennis käivate tantsijate motiivides suuri erinevusi ei ilmnenu.

Eeldasin, et motiivid võivad sõltuda ka sellest, kui kaua tantsimisega on tegeletud. Siiski selgus küsitlustest, et olenemata sellest, kas tantsitud on alla ühe aasta või ka näiteks üle kuue aasta, peetakse olulisemaks motiiviks siiski tervislike eluviise. Ankeetide põhjal võib öelda, et esinemisvõimaluse pakkumine suudab motiveerida tantsijaid olenemata nende taustast. Võib märgata tendentsi, et mida kauem on tantsimisega tegeletud, seda rohkem väärtustatakse kuuluvustunnet. Analüüsides motiive sellest küljest, kui pika perioodi tantsija DanceActi liige olnud on, ilmnes, et tähtsamate motivaatoritena nimetati igas jaotusrühmas (klubiliige oldud alla 1 aasta, 1-2 aastat jne) jällegi tervislike eluviiside järgimist ning esinemisvõimalust. Ilmnes, et need, kes on klubiliikmed olnud üle kuue aasta, peavad oluliseks just professionaalseid motiive - kõige vähemtähtsaks motiiviks märgiti grupikaaslastega suhtlemine, kuid teistest enam väärtustatakse *workshop*'idel osalemist. Kuigi ekspertintervjuude põhjal võib öelda, et mida kauem on klubi treeningutest osa võetud, seda tähtsamaks muutub suhtlemine, ei ilmnenu ankeetküsitluste tulemuste analüüsis taolist tendentsi. Siiski hindasid alla 1 aasta treeningutes käinud tantsijad suhtlemisvõimalust vähemtähtsamaks motivaatoriks kui 1 - 6 aastat DanceActi liikmeks olnud tantsijad. Enesemääratlemisteooria kohaselt võib öelda, et suur osa harrastussportlastest tegeleb spordiga lähtuvalt välisest motivatsioonist (tähtsustatakse välimust, tervist, füüsilist vormi), kuid siiski ei jääda spordiga kaua tegelema, kui see inimesele sisemist naudingut ei paku (Hagger & Chatzisarantis 2007). Teoriast järeldades võib öelda, et üle 6 aasta DanceActi treeningutes suudetakse esinemisvõimaluse, kuuluvustunde pakkumise ning ka *workshop*'ide korraldamisega pakkuda just sisemist naudingut; eelpool nimetatud motiivid on muutunud sisemisteks motivaatoriteks.

---

¹ Tabelid arvutustega on välja toodud CD peal olevates lisades.

Ankeetidest ilmnes, et kõikide tantsustiilide harrastajate jaoks on olulisimaks treeningmotiiviks tervislike eluviiside järgimine; samuti tähtsustatakse kõikide stiilide puhul esinemisvõimalust. Selgus, et Bailatino treeningutes käijate jaoks on teistest olulisem eakaaslastega suhtlemine; Club Freestyle'i ja hip-hopi tantsijad hindavad teistest enam *workshop*'idel osalemise võimalust. Analüüsisin ka treeningmotiive lähtuvalt tantsijate vanusest – kõikides vanuserühmades peeti suurimaks motivaatoriks tantsimise tervislikkuse aspekti. Oluline erinevus ilmnes 26 – 30 aastaste ning 36 – 40 aastaste tantsijate puhul – nemad pidasid võrreldes teiste vanuserühmadega oluliseks motivaatoriks võimalust suhelda grupikaaslastega. Seega saab öelda, et just need vanuserühmad peavad teistest olulisemaks sotsiaalseid motiive. Ankeetidest selgus, et 10 – 25 aastased tantsijad väärtustavad kuuluvustunnet enam kui vanemad tantsijad; sõltumata vanusest hinnatakse esinemist kui motiivi väga kõrgelt.

Lisaks küsimusele treeningmotiivide kohta oli ankeeti lisatud küsimus treeningpõhjuste kohta. Küsimuse järel oli selgelt öeldud, et valida võib ühe variandi, kuna sooviti teada, milline variantidest iseloomustab tantsija treeningpõhjusteid kõige paremini. Siiski jätsid paljud tantsijad lisamärkuse tähelepanuta ning küsimusele vastati mitme variandiga. Seetõttu muutus küsimus sarnaseks motiivide kohta käivale küsimusele ning korduste vältimiseks jäeti analüüsist välja.

Kuvand

Tantsuklubi DanceAct kuvandi uurimiseks oli ankeetküsitlusele lisatud semantilise diferentsiaali meetodi põhjal koostatud 11 polaarset omadussõnapaari sisaldav tabel. Tabelist 3 on näha faktoranalüüsi tulemused - vastanute seas jaotusid sõnapaarid selgelt kahte rühma: emotsionaalse hinnangu faktorisse ning aktiivsuse faktorisse. Esimesse kuuluvad *ebasõbralik – sõbralik, tõrjuv – ligitõmbav, jõuetu – jõuline, hoolimatu – hooliv ning kahanev – kasvav*; aktiivsuse faktori alla käivad *turvaline - ohtlik, tõusev – langev, avatud – suletud, liikuv – seisev ning kiire – aeglane*. Sõnapaar *oma – võõras* ei kuulu antud juhul kumbagi rühma.

Semantilise diferentsiaali meetodist lähtudes koostasin horisontaalselt tulpdiagrammid, kus vertikaalne telg väärtusega 0 on erinevuste neutraalne keskpunkt. Imago dimensioonid on kirjeldatud skaalapunktides, mille väärtused on arvutatud eelnevalt keskmise erinevusest nullpunktist. Tehtud uuringu põhjal võib öelda, et tantsuklubi kuvand on tugev ja selge,

imago dimensioonid on täpselt välja joonistunud, skaalapunktide erinevused neutraalsest on olulised. Sellest lähtuvalt väidan, et klubi on liikmetele oluline.

Tabel 3

Rotated Factor Matrix^a

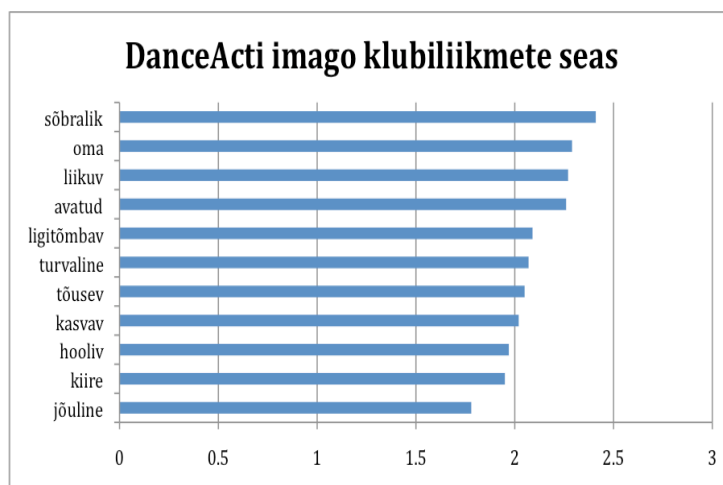
	Factor	
	1	2
Ebasõbralik - sõbralik	.911	-.059
Tõrjuv - ligitõmbav	.848	-.139
Jõuetu - jõuline	.774	-.184
Hoolimatu - hooliv	.632	-.223
Kahanev - kasvav	.610	-.095
Oma - võõras	-.461	.392
Turvaline - ohtlik	-.260	.603
Tõusev - langev	-.108	.583
Avatud - suletud	-.238	.555
Liikuv - seisev	-.190	.545
Kiire - aeglane	.095	.454

Semantilise diferentsiaali meetodist lähtuva analüüsi põhjal võib öelda, et DanceActi kuvand klubi liikmete seas on vägagi positiivne. Diagrammilt 6 on näha, et kõige tugevamalt tajuvad klubi liikmed DanceActi *sõbraliku* ja *omana*. Mainimisväärsed on omadussõna *sõbralik* skaalal kogutud punktid – 2,41 – mis olid teiste sõnade skaalapunktidest märgatavalt kõrgemad. Tulemus kattub juhtkonna ja treenerite poolt väljendatud missiooniga levitada kuuluvustunnet ja läheneda igale liikmele personaalselt ning seeläbi positiivset kuvandit kujundada. Missiooni täitmise õnnestumisele viitavad diagrammilt ka sõnad *turvaline* ja *hooliv*, mis tantsuklubi puhul võivad seostuda

just isikliku lähenemise ja samuti klubi tegutsemispõhimõttega, mis soodustab kauaaegsete püsiliikmete tekkimist. Diagrammist on näha, et kõrgelt on hinnatud ka arenguga seotud dimensioonid (*liikuv*, *tõusev*, *avatud*, *kasvav*). Võib järeldada, et pidevalt uute gruppide loomine, uutesse linnadesse laienemine ning näiteks ka *workshop*'ide korraldamine aitab just selle dimensiooni hinnangut

Diagramm 6

positiivsena hoida. Kõige lähedasem hinnang null-punktile oli sõnal *jõuline* (1,78 skaalapunkti), kuid siiski ei saa selle põhjal väita, et klubi liikmed tunnetaksid tantsuklubi jõetuna. Klubi imagos ei ole jõulisuse dimensioon ilmselgelt nii oluline kui näiteks emotsionaalse läheduse dimensioon.

Analüüsidest seda, kuidas tajuvad tantsuklubi need liikmed, kes väitsid, et on klubiga kas „täiesti rahul“ või „pigem rahul“, ilmnes, et sarnaselt kogu liikmeskonnale peetakse klubi eelkõige *sõbralikuks*. Kõrgelt hinnati aktiivsusega seotud omadussõnu – *liikuv, avatud*. Sarnaselt kogu liikmeskonnale pidasid rahulolu väljendanud tantsijad DanceActi kõige vähem *jõuliseks*.

Diagramm 7

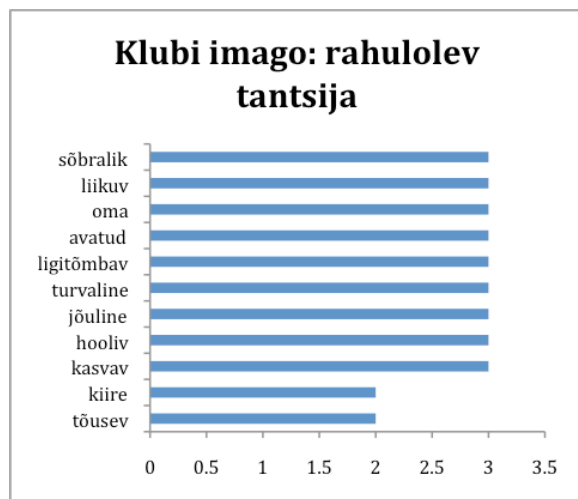
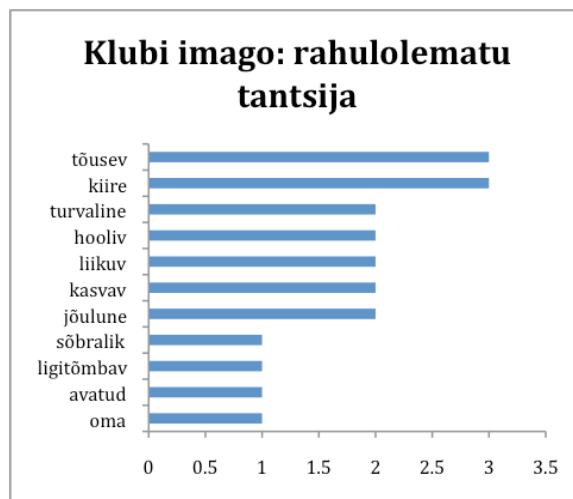
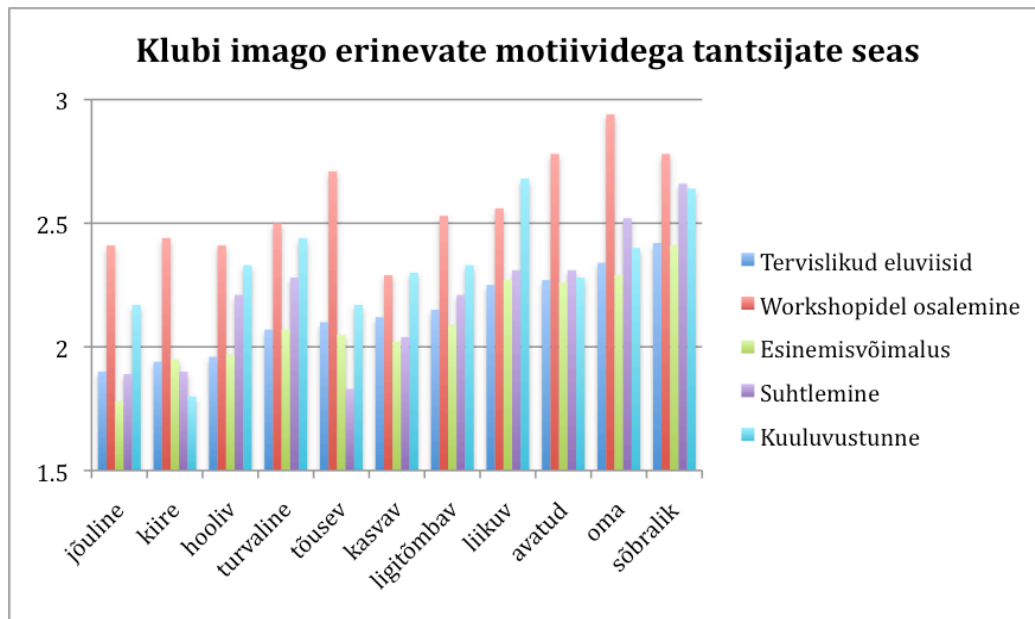

Diagramm 8

Kuna klubiga rahuolematust väljendas vaid üks tantsija, võrreldi töö käigus selle liikme hinnangut tantsuklubi kuvandist ühe rahulolu väljendanud tantsijaga, kes valiti sarnaste taustatunnuste alusel (treeningsagedus, tantsimisega tegelemise periood, treeningstiil). Diagrammidest 7 ja 8 nähtub, et rahulolematu tantsija kuvand klubist on võrreldes rahuoleva tantsijaga märkimisväärselt erinev. Rahuolev (ankeetküsitluses vastanud „täiesti rahul“) tantsija tajub klubi vägagi positiivsena; nõrgemini hindas tantsija DanceActi vaid aktiivsusfaktori alla kuuluvate omadussõnadega *kiire* ning *tõusev* (mõlema puhul 2 skaalapunkti). Rahulolematu tantsija on esile tõstnud just aktiivsusfaktori hulka kuuluvad sõnad. Suuri erinevusi võib täheldada omadussõnade *sõbralik* (rahuolev 3 skaalapunkti, rahulolematu 1), *oma*, *avatud* ning *ligitõmbav* (kõikide puhul vastavalt 3 ja 1 skaalapunkti) puhul, mida rahulolematu tantsija teisega võrreldes oluliselt madalamalt hindas.

Diagramm 9

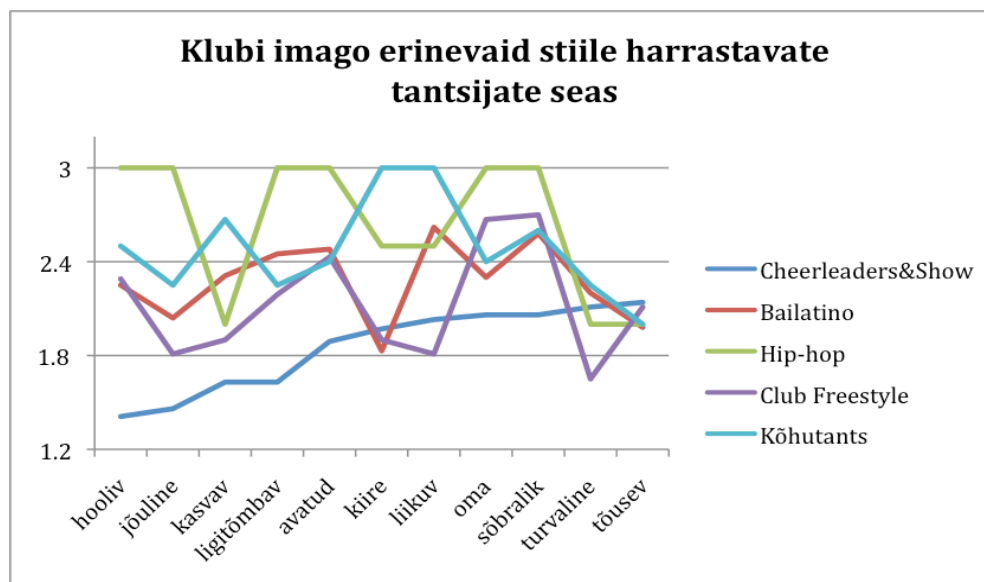
Käesoleva bakalaureusetöö üheks eesmärgiks oli analüüsida tantsuklubi kuvandit lähtuvalt tantsijate motiividest. Selgus, et olenemata tantsija treeningmotiivist tajutakse DanceActi eelkõige *sõbraliku* ja *omana*. Vaid tantsijad, kes peavad motivaatoriks kuuluvustunde leidmist, ei hinnanud omadussõna *oma* (2,4 skaalapunkti) sama kõrgelt kui teised klubiliikmed. Kõikide motiivide puhul saab öelda, et klubi tajutakse vähem *jõulisena*. Samuti tajuti sõltumata motiivist nõrgalt aktiivsusefaktori alla käivat sõna *kiire*. Suhtlemismotiiviga tantsijad näevad klubi eelkõige *sõbralikuna* (2,66) ning *omana* (2,52), teistest vähem tajuvad nad klubi *tõusvana* (1,83). Võib eeldada, et need tantsijad on leidnud tantsuklubist kindlad ning püsivad sotsiaalsed suhted, mis muudabki klubi *omaks*.

Diagramm 9 põhjal võib öelda, et kuuluvustunde leidmist motiiviks pidavad tantsijad tajuvad klubi teistest enam *turvalise* (2,44) ning *liikuvana* (2,68). Turvalisuse tajumine kõrgelt näitab, et kuuluvustunde levitamine klubi poolt on toimunud ning liikmed tajuvad end klubi osana. Samas saab tulemuste põhjal öelda, et kuuluvustunde leidmise motiiviga tantsijad peavad klubi *omaks* (2,4) – ka see näitab, et treenerite ja juhtkonna isiklik lähenemine ning sellega seotud klubi tegutsemispõhimõtted toimivad.

Kuvandit analüüsisin ka lähtuvalt sellest, missugust tantsustiili harrastatakse; ilmneseid küll mõningased erinevused, kuid skaalapunktide võis järeldada, et märkimisväärset lõhet kuvandites ei tekkinud. Erinevuste statistilist olulisust analüüsi ka T-testiga, kus võrreldi kolme stiili (Cheerleaders&Show, Bailatino ning Club Freestyle) tantsijate kuvandit klubist;

hip-hopi ning kõhutantsu harrastavate tantsijate vastuseid ei arvestatud, kuna valitud meetodi puhul ei olnud valimisse sattunute hulk piisav. Selgus, et kui võrrelda Cheerleaders&Show tantsijaid Bailatino stiili harrastajatega, tajuvad Bailatino tantsijad klubi kõrgemalt *avatud*, *kasvava*, *liikuva* ning *ligitõmbavana*; ülejäänud tunnuste puhul T-test erinevust ei kinnitanud. Cheerleaders&Show tantsijaid Club Freestyle'i tantsijatega võrreldes ilmnes, et Club Freestyle'i stiili harrastajad andsid kõrgemad hinnangud *oma* ja *sõbralikkuse* dimensioonile. Bailatino ja Club Freestyle'i tantsijate hinnanguid kõrvutates ei kinnitanud T-test ühegi tunnuse puhul olulist erinevust.

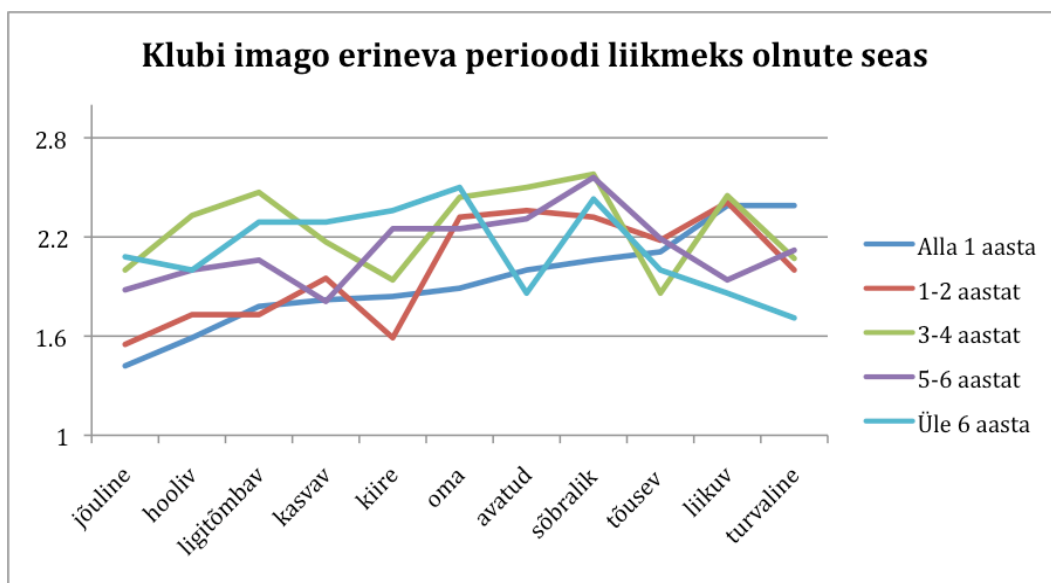
Diagramm 10

Diagrammilt 10 on näha, et Cheerleaders&Show stiili harrastavate tantsijate jaoks on tantsuklubi kõige enam *tõusev* (2,14); kõige vähem tajutakse nende klubiliikmete hulgas DanceActi *hoolivana* (1,41). Teistest vähem tajuvad Cheerleaders&Show stiili harrastajad klubi *sõbralikuna* (2,06), *avatuna* (1,89) ning *ligitõmbavana* (1,63). Bailatino tantsijad tajuvad klubi *liikuva* (2,62) ning *sõbralikuna* (2,58). Võib öelda, et kõige enam *hoolivamana* (3) ning *jõulisemana* (3) tajuvad DanceActi hip-hopi tantsijad. Club Freestyle'i harrastajad tajuvad klubi teistest vähem *turvalisena* (1,65). Kõhutantsu treeningutes käivad klubiliikmed tajuvad teiste tantsijatega võrreldes klubi *kiiremana* (3) ning *kasvavana* (2,67). Sarnaselt Bailatino tantsijatega peetakse klubi eelkõige *liikuvaks* (3). Teised aktiivsuse faktori alla käivad omadussõnad (*turvaline*, *tõusev*) jäävad kõhutantsijate puhul skaalal allapoole.

Tantsuklubi kuvandit analüüsisin ka lähtuvalt sellest, kui kaua tantsija DanceActi liige olnud on (diagramm 11). Tulemusi iseloomustab järgnev graafik. Võib öelda, et mida lühema perioodi on klubiliige oldud, seda vähem tajutakse klubi *jõulise, hooliva, kiire* ning *ligitõmbavana*. Alla 1 aasta DanceActi liikmed olnud tantsijad tajuvad klubi enam *turvalisena*, teistest tantsijatest vähem *sõbralikuna*. Graafiku põhjal saab väita, et üle 6 aasta DanceActi treeningutest osa võtnud tantsijad tunnevad klubi kõige enam *omana*. Samas aga ilmnes, et mida kauem on tantsija klubiliige olnud, seda vähem tajub ta klubi *liikuvana* ning seda rohkem *kasvavana*. Üle 6 aasta treeningutes käinud tantsijad näevad klubi teistest vähem *avatuna* - see võib tuleneda sellest, et pika aja jooksul on välja kujunenud kindel tantsugrupp, kuhu tihti uusi liikmeid ei lisandu. Samuti tajuvad üle 6 aasta liikmed olnud tantsijad DanceActi üllatavalt kõige vähem *turvalisena*.

Diagramm 11

Rahulolu tantsuklubiga

Kuvandit aitab lisaks semantilise diferentsiaali (SD) meetodi kasutamisele analüüsida ankeeti lisatud küsimus “*Kuivõrd olete rahul valitud tantsuklubiga (treeningute kvaliteedi, maksumuse, üldise õhkkonna, seltskonna, treeneritega, asukohaga)?*”. Sarnaselt SD meetodist tulenevatele andmetele näitasid vastused sellele küsimusele, et suur osa (64,4%) ankeedile vastanutest on klubiga “täiesti rahul” (tabel 4). Variandi “*pigem rahul*” valisid

Tabel 4

	Vastanute arv	Veeru %
Kuivõrd olete rahul valitud tantsuklubiga (treeningute kvaliteedi, maksumuse, üldise õhkkonna, seltskonna, treeneritega, asukohaga)?	Täiesti rahul	67 64,4%
	Pigem rahul	35 33,7%
	Pigem mitte rahul	1 1,0%
	Üldse mitte rahul	0 ,0%
	Ei oska öelda	1 1,0%

vastanutest 33,7%; vaid üks vastaja märkis, et on klubiga “pigem mitte rahul”. Võib öelda, et rahulolu DanceActiga ei sõltu sellest, kui kaua klubi liige ollakse. Rahulolu kohta käivale küsimusele vastati, et klubiga ollakse “*pigem rahul*”, nii nende tantsijate hulgast, kes on DanceActi liikmed olnud alla ühe aasta, kui ka nende hulgast, kes klubis käinud juba üle kuue aasta. Samuti võib väita, et ka sellest, kui tihti treeningus käiakse ning

kui kaua tantsimisega tegeletakse, ei sõltu rahulolu klubiga.

Võib öelda, et kõige suurem rahulolu valitseb vanuserühmades 26 – 30 ja 36 – 40.

Analüüsisid rahulolu lähtuvalt tantsustiilist ilmnes, et suurem osa Club Freestyle'i treeningutes käivatest tantsijatest (12 vastanut 21st) märkis, et on DanceActiga “*pigem rahul*”; teiste tantsustiilide harrastajate puhul vastasid enamik tantsijatest, et on klubiga “*täiesti rahul*”.

Et analüüsida, mis klubiliikmete rahulolu valitud tantsuklubiga mõjutada suudab, oli ankeeti lisatud tabeli vormis küsimus, kus tantsijad pidid hindama erinevaid väiteid klubi kohta. Kuna märkimisväärne osa küsimustikule vastanutest väitis, et on klubiga “*pigem rahul*”, siis analüüsisin töö käigus eraldi ka just nende 35 tantsija hinnanguid (vt Lisa 6, tabel 19). Selgus, et kõige enam tekitab rahulolematust treeningute maksumus; ka kõigist 104st vastanust märkis vaid 34,6%, et treeningute maksumus on sobiv. Rahuolematust on tekitanud ka klubi suhtumine liikmete poolt antud tagasisidesse. Rahulolu suudavad aga hoida sobivate treeningustiilide pakkumine, meeldiv õhkkond ning piisav suhtlemine liikmetega. Kogutud andmete põhjal saab öelda, et liikmete, kes märkisid, et on klubiga “*pigem rahul*”, silmis on klubi maine siiski positiivne. Need, kes vastasid, et on klubiga “*täiesti rahul*”, ei ole samuti rahul treeningute maksumuse ning sellega, et klubi ei arvesta piisavalt tantsijate tagasisidega. Kõigi 104 tantsija vastustest ilmnes, et mida kauem on klubiliige oldud, seda enam peetakse treeningu maksumust sobivaks. Liikmed, kes on lühema perioodi klubiliige olnud, hindavad klubi mainet enda silmis kõrgemaks.

Rahulolu kohta oli ankeeti lisatud ka küsimus *“Kas olete viimasel ajal mõelnud tantsuklubi vahetamisele?”* ning *“Kui vastasite eelmisele küsimusele "Jah", siis millistel põhjustel olete mõelnud tantsuklubi vahetamisele?”*. Kuigi eelnevast võib järeldada, et klubi kuvand liikmete seas on positiivne, vastas 14,6% küsitletutest, et on klubi vahetamisele mõelnud, kuid pole seda veel teinud. Selgus, et klubi plaanitakse vahetada eelkõige sobivama ning huvidele vastavama treeningu leidmise eesmärgil. Ilmneb vastuolu – väidet *“Klubi pakub mulle sobivat treeningstiili”* hinnati kõrgelt, kuid küsimusele, miks klubi vahetada plaanitakse, vastati, et soovitakse leida sobivamat treeningut. Siiski võib 85,4% (88 tantsija) küsitletute vastuse *“Ei, ma ei kavatsen tantsuklubi vahetada”* põhjal järeldada, et klubi tegutsemispõhimõtted toimivad ning liikmete seas on klubist suudetud tekitada positiivne pilt.

Rahulolu klubiga saab hinnata ka selle järgi, mida vastati küsimusele *“Kas tantsuklubi DanceAct pakub võimalust Teie kõiki tantsimisega seotud eesmärke täita?”* ning *“Kui vastasite eelmisele küsimusele “Ei”, siis palun selgitage, miks?”* – viimane oli avatud küsimus, millele vastas 12 tantsijat. Nende vastustest ilmnes, et kuigi eelnevast selgus, et treeningute kvaliteedi ja treenerite professionaalsusega ollakse rahul, tõstetakse siiski esile arenguvõimaluse puudust (*“Trennis valitseb ühtne tase ja kuhugile edasi areneda on keeruline”*), treeningute kvaliteedi langust (*“Tase on muutunud nõrgemaks”, “Loovusele jäetakse vähe ruumi”*) ning puudusi treenerite oskustes (*“Professionaalseks tantsijaks pole siin võimalik saada, kuna treeningud on äärmiselt üheülbalised ning minu stiili puhul puuduvad treeneripaberitega treenerid”*). Motiive analüüsid selgus, et paljude tantsijate jaoks on oluline esinemine – toodigi esile, et tantsuklubi ei paku kõigile piisavat võimalust käia esinemas ning võistlustel. Seega võib öelda, et kuigi üldiselt väitsid klubiliikmed, et on klubiga pigem rahul, oskasid mitmed neist siiski välja tuua puudused, mida arendama peaks.

5. Järeldused ja diskussioon

Selles osas esitan vastavalt uurimisküsimustele järeldused ning tulemuste seosed kasutatud teooriatega. Leian, et valitud meetoditega sain piisavalt informatsiooni, et seatud eesmärkidele ning uurimisküsimustele vastuseid leida. Töö lõpus toon välja soovitusel, mida klubi juhtkond DanceActi kuvandi parandamiseks ja edukamaks toimimiseks ellu viia võiks.

Millised on levinuimad treeningmotiivid?

Juba eelnevalt tõin esile motivatsiooniteooriatest tuletatud võimalikud treeningumotiivid, mille hulka kuulusid nii esinemistel käimine ja *workshop*'idel osalemine, tervislike eluviiside järgimine, eneseteostus- ja tunnustusvajadus kui sotsiaalsete suhete loomise võimalus. Nii ekspertintervjuudest kui ankeetküsitlustest selgus, et analüüsitavas klubis on eelpool nimetatud motiivid erineval määral levinud. Intervjuudest ja ankeetküsitlustest esile tõusnud motiivid vastavad Deci ja Ryani enesemääratlemisteoorias, Bandura sotsiaalses kognitiivses teoorias ning Atkinsi ja ka Nichollsi saavutusmotivatsiooni teooriates esile toodud motiividele.

Enesemääratlemisteooria väidab, et inimesed võivad olla nii sisemiselt kui väliselt motiveeritud. Intervjuude põhjal võib öelda, et paljud klubiliikmed, just kõrgemates vanuserühmades, on sisemiselt motiveeritud – tuntakse naudingut teost endast, mitte sellega kaasnevatest tasudest. Sisemiselt võib Deci ja Ryani sõnul olla ka motiveeritud erinevate emotsioonide kogemiseks – see on aspekt, mida intervjuueeritavad klubi eripärana tugevalt rõhutasid; treeningusse tullakse saama lisaks füüsilisele koormusele ka emotsionaalset “laengut”. Samas aga ei saa lähtudes ankeetküsitlustest öelda, et sisemiselt oleksid motiveeritud vaid vanemad klubiliikmed – sisemine motivatsioon on enesemääratlemisteooria kohaselt ka neil, kes on huvitatud uutest teadmistest ning oskustest ja ka saavutustest, seega küsitlustes välja tulnud professionaalsetest motiividest, mida väärtustasid just tihedamini treeningus käivad tantsijad noorematest vanuserühmadest. Professionaalsete motiividega tantsijad on Nichollsi teooria järgi ülesandele orienteeritud – võib arvata, et nende eesmärgiks on teiste tantsijatega võrreldes enam oskuste arendamine ning meisterlikkuseni jõudmine.

Eelnevas tulemuste osas oli üheks motivatsiooni suurendavaks teguriks märgitud esinemistel käimine, tunnustuse pälvimine ning seeläbi arengu ja ka kompetentsuse tunnistamine. Kuigi tantsimises kui harrastusspordis ei ole tulemused konkreetselt mõõdetavad, on tunnustuse

osaks saamine (DanceActi puhul esinemistel käimine, kõrgemasemelisse gruppi tõstmine või lihtsalt suuline kiitus) paljudele tantsijatele kindlasti saavutus. Tunnustuse pälvimine on oluline Bandura sõnastatud enesehinnangulistes reaktsioonides – tunnustus kui saavutus suudab enesega rahulolu suurendada. Bandura teooria kohaselt sõltub eneseusust, milliseid väljakutseid inimesed vastu võtavad, millisel määral jõupingutusi teevad ning kas ebaõnnestumised on motiveerivad või pigem teotahet vähendavad. Saavutusteni jõudmine suudab ilmselt eneseusku suurendada. Samas ei tulnud intervjuudes eneseusu või ka läbikukkumise võimaluse kui motivatsiooni mõjutava aspekti tähtsus otseselt esile. Ilmselt on tantsimises kui harrastusspordis teistest aladest raskem konkreetseid eesmärke seada ning samas ka ebaõnnestumist kogeda. Üheks treeningueesmärgiks võib aga saada oma arengu esitamine teistele ehk esinemine – ankeetide põhjal üks tähtsamatest treeningmotiividest paljude tantsijate jaoks –, mis kujuneb tasuks sooritatud teo eest. Esinemisvõimalus aitab klubi liikmetel Bandura teooria kohaselt tasusid visualiseerida, tunnustuse pälvimisel ehk esinemisrühma jõudes tasud realiseeruvad. Samas aga selgus, et esinemised ning *workshop*’idel osalemine kuuluvad professionaalsete motiivide, seega sisemise motivatsiooni hulka. “Tasud teo sooritamise eest” viitab aga käitumisele lähtuvalt välisest motivatsioonist. Seega võib arvata, et on tantsijaid, keda ei motiveeri küll professionaalsed eesmärgid, kuid väärtustavad siiski esinemisvõimalust ning peavad seda tasuks tehtud pingutuste eest – järelikult on nad väliselt motiveeritud. Võib öelda, et sisemiselt on motiveeritud need tantsijad, kes ei pea esinemist mitte tasuks, vaid arengu, oskuste ja professionaalsuse tunnustuseks. Võib arvata, et nii professionaalsete kui suhtlemise eesmärkidega tantsijate puhul kehtivad Bandura esile toodud tegevuse kavatsuslikkus, läbimõeldus, enesereaktiivsus ning eneseanalüüs, mille põhjal hinnatakse oma väärtuseid ja eesmärke ning seeläbi kujundatakse käitumist. Professionaalsete eesmärkidega liikmed tajuvad lähtudes eesmärkidest tuleviku sündmuseid, see tähendab võimalikke esinemisi, kõrgemasse gruppi jõudmist, ning seetõttu saavad võimalikud tuleviku sündmused ka olevikus motivaatoriks. Tantsijad, kelle eesmärk ei ole professionaalsele tasemele jõudmine, seavad eneseanalüüsist lähtudes treeningule muud ootused.

Sisemiselt motiveeritud on enesemääratlemisteooria kohaselt need inimesed, kes tunnevad naudingut teost endast, mitte sellest saadavatest tasudest. Motiividena nimetati ankeetides ka mitmel korral seda, et “tantsimine meeldib” ning mainiti treenerite professionaalsuse ja treeningute kvaliteedi tähtsust. Seega võib järeldada, et klubis suudetakse treeningute kaudu tantsijatele naudingut pakkuda. Fakt, et klubi liikmeskond on suhteliselt püsiv, näitab seda, et

paljud liikmed on sisemiselt motiveeritud – enesemääratlemisteooria kohaselt ei jääda spordialaga kaua tegelema, kui see sisemist naudingut ei paku. Väliste motivatsiooni korral on inimese jaoks olulisemad tegevusest saadavad tasud; käitumist kasutatakse vahendina mingi muu eesmärgini jõudmiseks - selguski, et levinud treeningumotiiviks on tantsimise kaudu tervise ning välimuse säilitamine. Deci ja Ryani enesemääratlemisteooria kohaselt on välised motiivid jagunenud lähtuvalt väärtuse integreerituse astmest. Väliste alla saab paigutada motivatsiooni, mis tuleneb väärtushinnangute pealesurumisest (*introjection*) – siia võib mingil määral kuuluda ankeetküsitluses nimetatud “tervislike eluviiside väärtustamine”. Nagu mainiti ühes ekspertintervjuus, on nooremad tantsijad eas, kus “keha muutub” ning seega võib järeldada, et nende tantsijate puhul tähtsustatakse pigem välimust kui tervist. Võib ka arvata, et tervislike eluviiside väärtustamine tuleneb paljude tantsijate puhul väliste normide vaid osaliselt osaks võtmisest – sellest, et tervist “peab” hoidma. Tervislike elustiilide väärtustamine oli motiivide hulgast kõikides analüüsitud rühmades kõige olulisem treeningumotiiv – võib oletada, et paljud tantsijatest on välised normid täielikult omaks võtnud ning võtavad treeningutest osa, sest mõistavad ise, kui oluline tervise hoidmine on. Selline käitumine kuulub Deci ja Ryani nimetatud identifitseerimisest või integratsioonist tuleneva motivatsiooni hulka.

Võib öelda, et üheks minu uuringu olulisemaks tulemuseks oli see, et sõltumata motiividest – professionaalsetest või sotsiaalsetest – peetakse tantsimist klubiliikmete seas osaks tervislikest eluviisidest. Seega ei sõltu treeningu eesmärkidest tervise kõrgelt hindamine; olenemata sellest, kas treeningus käiakse eesmärgiga arendada tantsuoskusi või leida uusi tutvusi, peetakse valitud hobi oluliseks vahendiks tervise hoidmisel. Tervislike eluviiside väärtustamise üle intervjuudes arutledes ilmnisid erinevused vanuserühmade vahel – tantsimine on ekspertide hinnangul osa tervislikest eluviisidest pigem vanemate klubiliikmete jaoks. Intervjuudes öeldu on vastavuses MeeMa 2004 tulemustega, mille kohaselt on Eesti inimeste peamiseks väärtuseks läbi aastate on olnud tervis, kuid selle väärtustamine sõltub siiski suurel määral vanusest. Samas aga selgus ankeetküsitlustest, et peamiseks motiiviks peavad tervislike eluviiside järgimist kõikidesse vanuserühmadesse kuuluvad tantsijad. Intervjuude põhjal võib öelda, et analüüsitava santsuklubisse tulles ei ole enamiku tantsijate jaoks suurimaks motivaatoriks tervisele rõhumine; see kuulub küll paljude klubiliikmete motivaatorite hulka, kuid siiski ei ole klubi liikmeks astumise juures kõige olulisem.

Ryani ja Deci esile tõstetud autonoomia, kompetentsus ning teistega seotus tulid kõik motiividena ekspertintervjuudes esile. Teistest enam aga, ehk levinumate treeningmotiivide hulka kuulus ekspertide sõnul just viimane - sotsiaalsete suhete teke ning nende olulisus. Sotsiaalsed suhted võivad ekspertide hinnangul märkimisväärselt treeningu motivatsiooni kasvatada või kahandada; klubiga võidakse liituda järelikult mitte ainult treeningute, vaid ka tähendusrikaste suhete loomise eesmärgil. Samas aga ei saa ankeetküsitluste tulemuste põhjal nii väita – üldiselt motiive analüüsid selgus, et suhtlemine oli oluline motiiv 27,9% vastajatest; suhtlemist kui motiivi pidasid teistest tähtsamaks vaid kindla stiili (Bailatino) tantsijad ning klubiliikmed kindlates vanuserühmades (26 – 30 ja 36 – 40). Väide, et algajate jaoks on suhtlemine vähemtähtsam kui edasijõudnute jaoks, ei leidnud ankeetides samuti kinnitust. Võib arvata, et kuna paljud vastajatest käivad tantsimas vaid 1-2 korda nädalas, ei ole treeningus sõlmitud tutvused muutunud tantsijate elus piisavalt oluliseks, et neid motiiviks pidada; ankeetküsitluste tulemuste põhjal nõustuda eksperdiga (E2), kes väitis, et treeningusse ei tulda enamasti sotsiaalsete suhete loomise eesmärgil. Seega võibki järeldada, et kuigi treeningusse ei tulda enamasti sooviga leida uusi tutvusi, võib võimalus grupikaaslastega suhelda tantsijate jaoks siiski motiveerivaks teguriks muutuda.

Mis mõjutab motiivide kujunemist?

Uurimisküsimuse eesmärk oli välja selgitada erinevate taustadega tantsijate motiivid ning selle põhjal teha järeldused, missugused aspektid suudavad klubiliikmete motivatsiooni kujundada.

Selgus, et sõltumata taustast hinnatakse kõige tugevamaks motiiviks tervislikke eluviise – see kattub 2009. aasta Eesti Inimarengu Aruandes öelduga, mille kohaselt hindavad nii mehed kui naised uuringus esiletõstetud väärtustest tervist kõige enam. Seega ei saa DanceActi puhul öelda, et tantsija vanusest, harrastatavast stiilist, treeningsagedusest, tantsukogemustest või klubiliikmeks oldud perioodist sõltuks see, kas tantsimise juures tähtsustatakse tervislikkuse aspekti või mitte. See aga läheb vastuollu MeeMa 2004 tulemustega, kus väideti, et kuigi tugevat tervist väärtustatakse kõrgelt, sõltub tervise väärtustamise määr siiski vanusest. Tantsuklubi liikmete motiive analüüsid ilmnnes, et olenemata tantsija vanusest nähakse valitud hobi osana tervislikest eluviisidest.

Tulemuste põhjal võib aga öelda, et suhtlemise kui motiivi tekkes võib vanus määravaks saada. Nagu juba varem mainitud, hindasid kindlates vanuserühmades (26 – 30 ning 36 – 40) tantsijad suhtlemist grupikaaslastega tugevamaks motiiviks kui teised klubiliikmed. Võib

arvata, et vanematel tantsijatel ei ole professionaalseid eesmärke ning seetõttu hinnatakse treeningu erinevaid aspekte – ei tähtsustata ainult oskuste arendamise võimalust, vaid ka uute tutvuste leidmist. Samuti võib uuringu tulemuste alusel väita, et professionaalseid motiive ei ole tantsijatel, kes käivad treeningus kuni paar korda nädalas. Seetõttu võib arvata, et ka treeningsagedus mõjutab suhtlemise pidamist treeningusse tuleku motiiviks.

Nähtus, et tantsija taustast ei sõltu ka esinemisvõimaluse kui motiivi tähtsustamine – seda pidasid oluliseks motivaatoriks erinevas vanuses, erinevaid stiile harrastavad ning erinevate kogemustega tantsijad. Seega võib öelda, et ekspertide väide, et esinemine motiveerib vaid nooremaid tantsijaid, ei leidnud kinnitust. Võib aga oletada, et esinemist kui motiivi hinnatakse tantsijate seas erinevalt – professionaalsete eesmärkidega tantsijate jaoks on see arvatavasti oma oskuste näitamise ning arengu tunnistamise viis, teiste jaoks aga väliselt motiveeriv tasu tehtud pingutuste eest.

Võib nõustuda eksperdi E2 väitega, et kuuluvustunde leidmine on olulisem noorematele tantsijatele; motiiv oli ka tähtsam kindlate tantsustiilide harrastajate jaoks (Cheerleaders&Show ja Bailatino). Kuuluvustunde roll motivaatorina on tulemuste põhjal olulisem neile tantsijatele, kes on hobiga teistest kauem tegelenud. Võib arvata, et klubiliikmed, kes on tantsimisega tegelenud juba mitmeid aastaid, ei ole treeningutes käinud vaid analüüsitava tantsuklubis ning on seega kokku puutunud ka klubi konkurentidega. Just seda klubi eripära, võimalust lisaks oskuste arendamisele saada osaks suurest ja ühtsest grupist, võidakse hinnata konkurentidega tekkiva võrdluse tõttu. Samas aga oli üllatav tulemus see, et kuuluvustunde tähtsustamine ei tõusnud klubiliikmeks oleku perioodi pikkuse kasvades. Kuuluvustunnet kui motiivi hindasid sama tugevaks nii tantsijad, kes on tantsuklubis käinud alla ühe aasta, kui need, kes on klubis käinud üle kuue aasta.

Tantsustiili mõju motiividele võis märgata *workshop*’idel osalemise võimaluse kui motiivi analüüsil – hip-hopi ning Club Freestyle’i tantsijad pidasid seda tugevamaks motiiviks kui teised klubiliikmed. Võib järeldada, et juba korraldatud *workshop*’id, mille raames on Eestisse kutsutud tuntud tipptantsijaid erinevatest riikidest, on neis tantsijates positiivse reaktsiooni tekitanud; *workshop*’ide motiveerivat külge on nende seas märgatud. Bailatino tantsijad hindasid aga võrreldes teiste stiilide harrastajatega esinemisvõimalust vähem motiveerivaks. Suurem osa just selle stiili tantsijad peale kaks korda aastas toimuvate hooaja lõpuürituste mujal ei esine ning võib arvata, et seetõttu pole esinemisvõimalus pole neile oluliseks motiiviks kujunenud.

Eeldasin, et ka see, kui tihti tegeletakse muude spordialadega, võib motivatsiooni mõjutada. Siiski ei saa väita, et erineva sagedusega teiste aladega tegelevad tantsijad hindasid treeningmotive märkimisväärse erinevusega – kõige tugevamaks motivaatoriks peetakse ikkagi tantsimist kui osa tervislikest eluviisidest. Fakt, et tervise motiivist rohkem ei hinnata esinemisvõimalust, kuuluvustunde leidmist või ka sotsiaalsete suhete sõlmimist, näitab, et tantsimist saab pidada spordialaks, mis suudab piisava füüsilise koormuse ning emotsionaalse laengu pakkumise kaudu mängida tähtsat rolli tervislike eluviiside järgimises.

Kas erineva motivatsiooniga tantsijad jagavad erinevaid klubi kuvandeid?

Intervjueritud ekspertide arvamus kuvandi ning klubiliikmete motivatsiooni seostest erines märgatavalt – ühe eksperdi sõnul ei ole nende vahel tugevat seost; ülejäänud kaks eksperti leidsid, et kahe teguri omavaheline korrelatsioon sõltub igast klubiliikmest eraldi. Intervjuudest lähtudes võib öelda, et erinevate treeningueesmärkidega ning –motiividega liikmed tajuvad klubi pigem positiivselt. Võib järeldada, et ekspertide esile tõstetud treeningute kvaliteet, klubi igapäevased toimimispõhimõtted ning treenerite professionaalsus on osa motivatsiooni mõjutavatest teguritest; seeläbi suudavad need arvatavasti siiski ka klubi kuvandit mõjutada.

Ankeetküsitlustest selgus, et klubiliikmed jagavad ekspertide hinnangule vastavalt positiivset kuvandit. Seetõttu võib öelda, et kuvand on vastavuses organisatsiooni identiteediga. Teoreetiliste lähtekohtade peatükis ilmnas, et imagot mõjutavad nii organisatsiooni identiteet, sõnumid ja käitumine kui ka sihtgruppide identiteet, huvid ja hoiakud. Võib öelda, et DanceActi käitumine on erinevate taustadega, kogemustega ning nendest tulenevate motiividega tantsijates suutnud tekitada heakskiitva reaktsiooni ning seeläbi positiivse kuvandi. Tulemused, mille järgi vaid üks kõikidest küsitletud tantsijatest väljendas klubiga rahuolematust ning klubi tajutakse väga tugevalt *sõbralikuna*, näitavad, et klubi kuvand on ühtselt tunnustav. Pasti sõnastatud eneseimago ja imago sihtgruppides on üldiselt kattuv.

Erinevate motiividega tantsijate jaoks oligi klubi kõige enam *sõbralik, oma, avatud* ning *liikuv*. Saab öelda, et olenemata liikmete motiivist suudetakse DanceActis uudsete lahenduste ning väljakujunenud põhimõtetega algajate seas positiivne kuvand tekitada ning püsiliikmete hulgas heakskiitvat nägemust hoida. Võib arvata, et klubi treenerid ja juhtkond on kujundanud ühtse tugeva kuvandi, kuna paika on pandud missioon, mis lähtub selgetest ideedest ja väärtustest.

Kuidas näeb juhtkond klubiliikmete seas levinud kuvandit?

Eksperptide sõnul peetakse klubi kuvandit üldiselt positiivseks. Siiski ei ole läbi viidud ühtegi teemakohast uuringut, kümneaastase tegutsemise jooksul ei ole konkreetselt kuvandi kujundamise teguritele, võimalustele ning vahenditele üldse mõeldud; pigem on lootma jäädud tehtud töö professionaalsusele ning selle positiivsele mõjule kuvandile. Pasti (2007) sõnul on siiski viga üldse mitte pöörata tähelepanu organisatsiooni imagole, sest imago kujuneb ka siis, kui sellele teadlikult kaasa ei aidata – analüüsitava tantsuklubi puhul võib seda seaduspära selgelt märgata; uuringu tulemusel võib siiski öelda, et DanceActi imago on tantsuklubi soosiv.

Eksperdid tõstsid esile, et positiivse kuvandi tekkimisel ning populaarsuse saavutamisel on olulist rolli mänginud klubi kontseptsioon ning tegutsemispõhimõtted, mis DanceActi paljudest konkurentidest eristab. Vos ja Schoemaker (2006) väidavadki, et organisatsiooni kuvandit ei kujunda vaid ametlikud avaldused ning teadaanded, vaid pigem kogu käitumine. Intervjuude põhjal saab järeldada, et eripärade esile toomine ning nende oskuslik ära kasutamine on kuvandi tekkel edu taganud. Võib öelda, et nii personaalne lähenemine, kuuluvustundele rõhumine kui treeningute kvaliteedi hoidmine on suutnud liikmete seas positiivse imago tekitada. Seda võib lisaks kvantitatiivse küsitluste tulemustele järeldada ka klubi liikmeskonna arvust ning vanuselisest ja soolisest jaotusest – selgus, et üle-eestilises klubis käivad nii mehed kui naised vanuses 3 kuni 70. Seetõttu saab väita, et klubi on mitteteadlikult kasutanud vägagi efektiivseid vahendeid ning põhimõtteid, mis on aidanud tantsuklubile populaarsust koguda ning positiivset kuvandit kujundada.

Kuidas on treeningmotiivid ning kuvand seotud?

Uurimisküsimuse treeningmotiivide ning kuvandi vaheliste seoste kohta püstitasin eesmärgiga teada saada, kas treeningmotiivid suudavad tantsuklubi kuvandit mõjutada. Üldiselt olid küsitletud klubiliikmed küsimustes DanceActi imago kohta üksmeelsed ning sõltumata treeningmotiividest oli klubi kuvand tantsijate seas tugevalt positiivne.

Uuringu käigus kogutud empiirilisest materjalist lähtudes võib öelda, et DanceActi puhul ei mõjuta treeningmotiivid oluliselt kuvandit. Pigem saab väita, et positiivse kuvandi tekkel on olulisteks teguriteks olnud tantsuklubi kontseptsioon ning seeläbi konkurentidele vastandumine ja personaalne suhtlus iga tantsijaga. Samas aga võib öelda, et tegurid, mis mõjutavad kuvandi kujunemist (näiteks treeningute kvaliteet, treenerite professionaalsus,

igapäevane kommunikatsioonikorraldus), suudavad mõjutada ka klubiliikmete motivatsiooni. Intervjuueeritavate sõnul saab näiteks treeneri tuju, treeningu ülesehitus või ka järjepideva arenguvõimaluse pakkumine tantsija motivatsiooni kas suurendada või vähendada; samuti tuli nimetatud tegurite tähtsus esile kuvandi kujunemise üle arutledes. Siiski ei ole aga minu töö käigus kogutud empiiriline materjal piisav, et treeningmotiivide ning kuvandi kohta üldistavamaid järeldusi teha; küsimusele põhjalikuma vastuse leidmiseks oleks vaja uuringut jätkata ning valimit laiendada.

Soovitused tantsuklubile

Tulemuste analüüsist ning nende põhjal tehtud järeldustest lähtudes saavad käesoleva bakalaureusetöö väljundiks konkreedsed soovitused tantsuklubile DanceAct. Järgnevalt ongi esitatud uuringust tulenevad nõuanded, mis võiksid klubi kuvandit rahulolematute liikmete silmis parandada ning teiste tantsijate seas positiivsena hoida.

- Selgus, et siiani ei ole tantsuklubis kuvandile tähelepanu pööratud. Kuigi intervjuudest ilmses, et nüüdsest hakatakse enam teadliku mainekujundusega tegelema, on see siiski pigem avalikkusele suunatud. Lisaks treeningute kvaliteedile ning treenerite professionaalsusele võiks klubis leida viisi, kuidas just liikmete seas positiivse kuvandi kujunemisele kaasa aidata. Selleks võiks näiteks korraldada rohkem klubiliikmeid ja grupe ühendavaid üritusi, et klubi mängiks tantsijate elus suuremat rolli.
- Kuna kõikide stiilide tantsijate jaoks oli oluliseks motiiviks esinemisvõimalus ning ekspertide sõnul on sellise võimaluse pakkumine tõhusaks vahendiks kohusetunde ning lojaalsuse tekkimisel, tuleks leida lahendus (lisaks kaks korda aastas toimuvatele tantsustuudio hooajalõpukontsertidele), kuidas suurem osa tantsijatest tihedamini esinema pääseksid.
- Ankeetküsitluste analüüsis tuli esile, et mitmed liikmetest soovivad saada professionaalseks tantsijaks, kuid klubis selleks võimalusi ei pakuta. Toodi esile, et tase on muutnud nõrgemaks, loovusele ei rõhuta ning näiteks klassikalise tantsu aluseid ei õpetata. Seega oleks oluline luua vaid professionaalsete eesmärkidega tantsijate rühm, kellele õpetataks lisaks ühele valitud põhistiilile ka professionaalsele tantsijale vajalikke oskusi ja teoreetilisi teadmisi.
- Kuigi tantsuklubi pakub juba praegu erinevaid sooduspakette, avaldati suurimat rahulolematust siiski treeningute maksumuse suhtes. Praegustes tingimustes võib

lisahinnaalanduste tegemine olla raske, seetõttu tuleks juba olemasolevaid pakette ja võimalusi rohkem esile tõsta ja rõhutada. Praeguste soodustuste kohta võiks regulaarselt informatsiooni anda ning neid tantsijatele meelde tuletada.

- Ühe probleemina tõusis esile see, et küsitletute arvates ei arvestata tantsijate tagasisidega piisavalt – see on aspekt, mis võib oluliselt klubi kuvandit mõjutada. Praegu puudub peale treeneriga otsesuhtluse või e-maili saatmise viis, kuidas tekkinud mõtteid juhtkonnale edastada. Kuna klubi kodulehekülg on vägagi aktiivne ning leiab liikmete poolt palju kasutust, võiks sinna luua koha, kus tantsijad arvamust avaldada ja ka küsimusi esitada saaksid. Samuti võiks regulaarselt läbi viia kokkuvõtlikke rahulolu-uuringuid (näiteks ankeetküsitluse vormis Internetis), mille põhjalt näiteks igal hooajal klubi arengu kohta tagasisidet saaks. Klubiliikmete kaasamine näitaks tantsijatele, et nende ideid ja mõtteid väärtustatakse.
- Ankeetküsitlustest selgus, et kõige vähem motiveerivaks peetakse klubiliikmete seas *workshop*’idest osa võtmise võimalust; teistest enam tähtsustavad *workshop*’e Club Freestyle’i ja hip-hopi tantsijad. See näitab, et juba korraldatud *workshop*’id on suutnud nende stiilide tantsijaid piisavalt motiveerida. Samas aga ei märkinud teiste stiilide esindajad, et *workshop*’id neid oluliselt motiveeriksid. Seetõttu tuleks keskenduda sellele, et Eestisse kutsutaks õpetama erinevate stiilide treenereid välismaalt; korraldada võiks *workshop*’e, mis vastaksid ka näiteks Cheerleaders&Show ning kõhutantsu tantsijate huvidele ja saaksid seeläbi ka nendele klubiliikmetele motiveerivaks teguriks.

Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk oli uurida tantsuklubi DanceAct kuvandit ning selle sõltuvust tantsijate motivatsioonist. Eesmärgini jõudmiseks püstitasin järgnevad uurimisküsimused:

- Millised on levinuimad treeningumotiivid?
- Mis mõjutab motiivide kujunemist?
- Kas erineva motivatsiooniga tantsijad jagavad erinevaid klubi kuvandeid?
- Kuidas näevad treenerid ning juhtkond klubiliikmete seas levinud kuvandit?
- Kuidas on treeningmotiivid ning kuvand seotud?

Seatud küsimustele vastuste leidmiseks kombineerisin kvalitatiivse ning kvantitatiivse meetodi - viisin läbi kolm intervjuud tantsuklubis töötavate ekspertidega ning ankeetküsitlused klubiliikmete seas. Küsimustikku oli lisatud ka semantilise diferentsiaali meetod, mille alusel DanceActi imago kohta järeldusi teha sai.

Töö esimeses pooles tõin välja nii motivatsiooni- kui kuvanditeemat käsitlevad teooriad, millele uuringu põhistasin – kasutasin Richard Ryani ja Edward Deci väljatöötatud enesemääratlemisteooriat, Albert Bandura sotsiaalset kognitiivset teooriat ning William Atkinsoni saavutusmotivatsiooni teooriat, kuvandi analüüsil Marita Vosi ja Henny Schoemakeri, Aune Pasti ning Charles Fombruni ideid. Töö teises pooles andsin ülevaate intervjuude kvalitatiivsest tekstianalüüsist ning ankeetküsitluste statistilisest analüüsist.

Selgus, et sõltumata klubiliikme vanusest, sportimisharjumustest ning tantsualastest kogemustest väärtustatakse tantsutreeningute juures eelkõige tervislikkuse aspekti. Ankeetküsitluste tulemuste analüüsist ilmnis kaks motiivide faktorit, mis jaotusid professionaalseteks ning sotsiaalseteks motiivideks - esimese alla kuuluvad kuuluvustunde leidmine ning eakaaslastega suhtlemine, teise aga esinemistel käimine ning *workshop*'idel osalemine; mõlema puhul peeti tantsimist osaks tervislikest eluviisidest.

Bakalaureusetöö käigus läbi viidud uuringu põhjal võib öelda, et DanceActi kuvand on tugev ning selgelt välja kujunenud, tantsuklubi on liikmetele oluline. Sõltumata motiividest ning tantsija taustast tajutakse klubi *sõbraliku* ning *omana*. Tulemused kattuvad juhtkonna ja treenerite poolt väljendatud missiooniga levitada kuuluvustunnet ja läheneda igale liikmele

personaalselt ning seeläbi positiivset kuvandit kujundada. Missiooni täitmise õnnestumisele viitasid ka kõrgelt hinnatud *turvalisuse* ja *hoolivuse* dimensioon, mis seostub ilmselt just klubile iseloomuliku isikliku lähenemisega.

Antud bakalaureusetöö väljundiks olid konkreetsed soovitused tantsuklubile, millele põhinedes võiks klubi edasist tegevust planeerida ning seeläbi ka positiivse kuvandi kujunemisele kaasa aidata. Töö põhjal võib väita, et tantsimist saab pidada spordialaks, mis, nagu Eesti Spordi Hartas kirjutatud, suudab tugevdada elujõudu ja tervist, võimaldab eneseteostust ja vaba avatud suhtlust ning tagab rahva heaolu ja elukvaliteedi tõusu. Suure liikmeskonnaga tantsuklubi DanceAct on paljude jaoks koht, kus eneseteostust otsida, tervislikke eluviise järgida ning vabalt suhelda - just seetõttu võikski tantsuklubi soovitustele tuginedes ja seega ka tantsijate soovidest lähtudes tegevuspõhimõtteid kohandada ning seeläbi klubi arendada.

Summary

The Image of DanceAct and the Motives for Training Among Dancers

The aim of this thesis was to study the image of a dance studio with about 1800 members from all over Estonia. Due to the popularity of the dance studio it was assumed that the image of the club among the dancers is mostly positive and that the dancers are highly motivated, but still the particular reasons for training may differ notably. Therefore my goal was to examine these reasons and come to the conclusion whether the image depends on the motivation of the dancers.

To reach this objective, five questions were raised:

- Which are the most common reasons for training?
- What influences the dancers' motives?
- Do differently motivated dancers share the image of the dance studio?
- What do the teachers and the owners think of the image of the studio among the dancers?
- How are motivation and image related?

The methods used in this thesis were a survey that included Osgood's semantic differentiation, and the semi-structured expert interview. 104 dancers took part in the survey and three teachers were interviewed.

The first part of the thesis gives an overview of different theories on the subjects of motivation and image. Richard Ryan and Edward Deci's self-determination theory, Albert Bandura's social cognitive theory and William Atkinson's theory of achievement motivation were disserted; the ideas of Marita Vos, Henny Schoemaker, Aune Past and Charles Fombrun on image were also used. The second part of the thesis concentrates on the qualitative analysis of the interviews and the statistic analysis of the questionnaires.

The aims of the bachelor's thesis have been accomplished. After analysing the results it can be concluded that the image of the dance studio is distinct and strong, and the studio is highly valued by its members. Irrespective of the motives or the background of the dancers the studio is perceived as *friendly*, *own*, *safe* and *caring*. These results confirm the mission of the

studio – to have a strong and personal relationship with each dancer - stated by the owner and the teachers. The studio has created a positive image for itself through these principles and values. The thesis also aimed to come up with suggestions for the studio to help improve its image while keeping its current positive brand.

Kasutatud kirjandus

Aasvee, K. & Maser, M. (2009). Ülevaade Eestis 2001/2002. ja 2005/2006. õppeaastal toimunud kooliõpilaste tervisekäitumise uuringutest (HBSC uuring) teiste riikide taustal. *Eesti Arst*, 88, 390-401

Aaviksoo, A. (toim.) (2008). Terviselõhe ületamine Euroopa Liidus. Riigi ülevaade: Eesti. URL (kasutatud aprill 2010)
http://tartu.ester.ee/search~S1*est?/.b2483681/.b2483681/1,1,1,B/1856~b2483681&FF=&1,0,1,0

Alunurm, A. (2005). *Motivatsiooniteooriad harrastus- ja võistlusspordis*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, psühholoogia instituut.

Ariely, D., Bracha, A. & Meier, S. (2009). Doing Good or Doing Well? Image Motivation and Monetary Incentives in Behaving Prosocially. *American Economic Association*, 99(1), 544-555.

Atkinson, J.W. (1964). *An Introduction to Motivation*. Princeton: Van Nostrand.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215.

Baxter, L. A. & Babbie, E. (2004). *The Basics of Communication Research*. Belmont: Thomson/ Wadsworth.

Biddle, S. & Mutrie, N. (2003). *Psychology of physical activity: determinants, well-being and interventions*. London; New York: Routledge.

Deci, E. & Ryan, R. M. (2008). Facilitating optimal motivation and psychological well-being across life's domains. *Canadian Psychology*, 49, 14–23.

Eesti Inimarengu Aruanne 2008 (2009). URL (kasutatud aprill 2010)
<http://www.kogu.ee/index.php?id=10582>

Eesti Inimarengu Aruanne 2009 (2010). URL (kasutatud aprill 2010)
<http://www.kogu.ee/index.php?id=10582>

Eesti Spordi Harta. (2002). URL (kasutatud jaanuar 2010)
http://www.eok.ee/est/spordi_seadusandlus/eesti_spordi_harta

Fombrun, C. (1996). *Reputation: realizing value from the corporate image*. Boston: Harvard Business School Press

Gill, D.L. & Williams, L. (1986). *Psychological Dynamics of Sport and Exercise*. USA: Human Kinetics

Hagger, M. & Chatzisarantis, N. (2007). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Champaign: Human Kinetics.

Kalmus, V. & Vihalemm, T. (2004). *Eesti siirdekultuuri väärtused*. Rmt: Kalmus, V,

- Lauristin, M. & Pruulman-Vengerfeldt, P. (toim), *Eesti elavik 21. sajandi algul: ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus 31-43.
- Laherand, M.-L. (2008). Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: Infotrükk
- Matsi, J. (2009). Eesti 18-50 aastaste naiste enese raporteeritud vaba aja kehalise aktiivsuse motivatsioon ja takistused. Magistritöö. Tartu Ülikool, psühholoogia instituut.
- Maehr, M.L. & Braskamp, L.A. (1986). *The Motivation Factor*. Toronto: Lexington Books.
- Nicholls, J.G. (1984). Achievement Motivation: Concepts of Ability, Subjective Experience, Task Choice, and Performance. *Psychological Review*, 91, 328-346.
- Past, A (2004). Corporate self-image and public reputation. Tartu: Tartu University Press
- Past, A. (2007). Mainekujundus ettevõtluses ja poliitikas. Tallinn: Äripäeva Kirjastus
- Past, A. (2009). *Imago ja mainekujundus*. Käsikirjaline loengukonspekt. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
- Ryan, R. & Deci, E. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.
- Siibak, A. (2009). *Teadustöö alused*. Käsikirjaline loengukonspekt. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
- Vadi, M. (2000). Organisatsioonikäitumine. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus
- Vos, M. & Schoemaker, H. (2006). Monitoring public perception of organisations. Amsterdam: Boom Onderwijs

LISA 1. Ankeetküsitlus

Hea DanceAct'i liige!

Olen samuti üks tantsuklubi liikmetest. Kevadel lõpetan õpingud Tartu Ülikoolis. Diplomist lahutab mind vaid lõputöö, milles keskendun tantsuklubi liikmete motivatsioonile ning klubi kuvandile. Uuringus palun aga Sinu abi. Palun täida ankeetküsitlus ja aita mul lõpetada ülikool.

Lisaks minu tänule iga vastaja suhtes loositakse vastanute vahel välja kinkekaart tasuta treeninguteks ühe kuu jooksul.

I osa

Küsimused treeningumotivatsiooni kohta

1. Mitu korda nädalas käite DanceActis tantsutrennis?

- 1 1-2 korda nädalas
- 2 2-3 korda nädalas
- 3 4 ja enam korda nädalas

2. Kas tegelete ka muude spordialadega?

- 1 Jah
- 2 Ei

3. Kui vastasite eelmisele küsimusele “Jah”, siis mitu korda nädalas tegelete muude spordialadega?

- 1 1-2 korda
- 2 2-3 korda
- 3 4 ja enam

4. Kui kaua olete tantsimisega tegelenud?

- 1 Alla 1 aasta
- 2 1-2 aastat
- 3 3-4 aastat
- 4 4-5 aastat
- 5 Üle 5 aasta

5. Missugune järgnevatest variantidest iseloomustab kõige paremini Teie treeningupõhjuseid? (valida võib ühe variandi)

- 1 Mulle meeldib tantsida, see pakub mulle naudingut
- 2 Tantsutreening pakub põnevaid väljakutseid ja rahuldab minu saavutusvajadust
- 3 Soovin saada professionaalseks tantsijaks
- 4 Käin trennis eelkõige treeningukaaslastega suhtlemise eesmärgil
- 5 Tantsimine suurendab minu populaarsust eakaaslaste seas
- 6 Tantsimine on minu jaoks osaks tervislikest eluviisidest

- 7 Tantsimine on prestiižne hobi
 8 Mõni muu, palun täpsustage _____

6. Mis motiveerib Teid DanceActi treeningutest osa võtma? (valida võib mitu varianti)

- 1 Treeningud on osa tervislikest eluviisidest
 2 Saan osaleda klubi korraldatud *workshopidel*
 3 Saan käia esinemas
 4 Saan suhelda eakaaslastega
 5 Klubi pakub kuuluvustunnet
 6 Mõni muu põhjus, palun täpsustage _____

7. Mis on Teie jaoks kõige sagedasemad põhjused, et trennist puududa?

- 1 Probleemid tervisega
 2 Ajapuudus
 3 Suur koormus tööl/koolis
 4 Motivatsiooni puudus
 5 Mõni muu põhjus, palun täpsustage _____

8. Kui tihti puudud trennist ilma olulise põhjuseta?

- 1 Mitte kunagi
 2 1-2 korda kuus
 3 2-3 korda kuus
 4 4 ja enam korda kuus

9. Kui DanceActi liikmeskond jagada erinevatesse gruppidesse, kus esimene grupp on kõige vähem motiveeritud ja kümnes kõige rohkem motiveeritud treenijad, siis millisesse gruppi Te ennast paigutaksite?

Kõige vähem motiveeritud									Kõige rohkem motiveeritud
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

II osa

Küsimused klubi kuvandi kohta

10. Kui kaua olete DanceAct'i klubiliige olnud?

- 1 Alla 1 aasta
- 2 1-2 aastat
- 3 3-4 aastat
- 4 4-5 aastat
- 5 Üle 5 aasta

11. Miks valisite treeninguteks olemasolevate tantsuklubide seast just DanceActi?

---

12. Kuivõrd olete rahul valitud tantsuklubiga (treeningute kvaliteedi, maksumuse, üldine õhkkonna, seltskonna, treeneritega, asukohaga)?

- 1 Täiesti rahul
- 2 Pigem rahul
- 3 Pigem mitte rahul
- 4 Üldse mitte rahul
- 5 *Ei oska öelda*

13. Palun hinnake, mil määral Te järgnevate väidetega nõustute.

	Täiesti nõus	Pigem nõus	Pigem mitte nõus	Üldse mitte nõus	Ei oska öelda
1. Klubi pakub mulle sobivat treeningustiili	1	2	3	4	5
2. Treenerid on Eestis oma ala parimad	1	2	3	4	5
3. Treeningute kvaliteet on kõrge	1	2	3	4	5
4. Treeningute maksumus on mulle sobiv	1	2	3	4	5
5. Klubis on meeldiv õhkkond	1	2	3	4	5
6. Klubil on minu silmis hea maine	1	2	3	4	5
7. Klubil on avalikkuses hea maine	1	2	3	4	5

8. Klubi suhtleb oma liikmetega piisavalt	1	2	3	4	5
9. Klubi arvestab liikmete poolt antud tagasisidega	1	2	3	4	5

14. Kas tantsuklubi DanceAct pakub võimalust Teie kõiki tantsimisega seotud eesmärke täita?

- 1 Jah
- 2 Ei
- 3 Ei oska öelda

15. Kui vastasite eelmisele küsimusele “Ei”, siis palun selgitage, miks?

---

16. Kuivõrd oluliseks peate tantsuklubi DanceAct rolli oma elus?

- 1 Väga oluliseks
- 2 Pigem oluliseks
- 3 Väheoluliseks
- 4 Mitteoluliseks
- 5 Ei oska öelda

17. Kas olete viimasel ajal mõelnud tantsuklubi vahetamisele?

- 1 Jah, vahetaksin tantsuklubi esimesel võimalusel
- 2 Jah, olen sellele mõelnud, kuid pole seda veel teinud
- 3 Ei, ma ei kavatse tantsuklubi vahetada

18. Kui vastasite eelmisele küsimusele “Jah”, siis millistel põhjustel olete mõelnud tantsuklubi vahetamisele?

- 1 Et leida odavam tantsuklubi
- 2 Et leida oma huvidele vastavam treening
- 3 Suhete tõttu praeguses tantsuklubis
- 4 Et leida treeninguvõimalus oma elukohale lähemal
- 5 Muu põhjus, palun täpsustage _____
- 6 Ei oska öelda

19. Palun valige igast reast sõna, mis Teie arvates DanceActi kõige paremini iseloomustab. Igale reale võib teha ainult ühe risti.

	Väga hästi	Kesk- miselt	Vähesel määral	Ei seda ega teist	Vähesel määral	Kesk- miselt	Väga hästi	
kiire								aeglane
oma								võõras
avatud								suletud
jõuetu								jõuline
kahanev								kasvav
liikuv								seisev
hoolimatu								hooliv
tõusev								langev
turvaline								ohtlik
tõrjuv								ligitõmbav
ebasõbralik								sõbralik

20. Palun märkige oma treeningustiil

- 1 Cheerleaders & Show
- 2 Bailatino
- 3 Hip-hop
- 4 Club Freestyle
- 5 Jazz
- 6 Kõhutants

21. Palun märkige oma vanus

- 1 Alla 10
- 2 10 – 15
- 3 16 – 20
- 4 21 – 25
- 5 26 – 30
- 6 31 – 35
- 7 36 – 40
- 8 41 – 45
- 9 Üle 45

Palun lisage oma e-maili aadress ja/või telefoninumber, et anda teada loosimise tulemustest.

Täna vastamise eest!

LISA 2. Ekspertintervjuu kava (intervjuu omanikuga)

Üldised küsimused

Kui kaua on klubi juba tegutsenud?

Kui palju on klubis töötajaid – treenerid, administratiivtöötajad jne?

Mis on Teie enda ülesanded konkreetselt? Kirjeldage oma igapäevast tööd.

Mis on Teie jaoks praeguse töö puhul see, mis Teid ennast motiveerib?

Mis on aga see, mis motivatsiooni kahandab?

Kui palju on klubiliikmeid kokku?

- Kui palju on neid näiteks Tartus?

Mis vanuses inimesed käivad klubis?

- Kas tantsustiili valik sõltub ka vanusest?
- Millistes gruppides on millised vanuserühmad domineerivad?

Küsimused motivatsiooni kohta

Miks klubi loodi?

Kas aastatega on eesmärgid kuidagi muutunud?

Kas on sõnastatud selge missioon (ehk “miks me olemas oleme”)?

- Kuidas see kõlab?

Aga visioon (ehk “kuhu me jõuda tahame”)?

Mida arvate, mida Te klubiliikmetele pakute/ miks inimesed trennis käivad?

- Tervislikud eluviisid?
- Ajaveetmisviis?
- Meelelahutus?
- Suhtlemisvõimalus?

Kas olete ise ka klubiliikmete käest treenimispõhjuseid küsinud?

- Kui jah, siis millised on olnud vastused?
- Kui ei, siis miks mitte?

Kas olete trennidest puudumise põhjuseid klubiliikmetelt küsinud?

Kas üldiselt antakse trennist puudumisest teada?

Millised on peamised “vabandused”, miks klubiliikmed trennid vahele jätavad?

- Kas need vabandused on alati ausad?
- Kui ei, siis miks arvate, et pisivalesid kasutatakse?

On olemas palju tantsuklubisid – mis te arvate, miks inimesed just DanceActi valivad?

Kuidas te motiveerite juba olemasolevaid klubiliikmeid trennides käima?

- Esinemised?
- Workshopid?
- Erinevad projektid (jõulude ajal toimuva Practice Nighti koosinemine, uusaasta puhul korraldatav “Üllatus” Raekoja platsil)?
- Millised on motivatsioonipaketid?
  - Näiteks aastamaks või mitme kuu korraga maksmine ja muud soodustused?

Kas arvate, et pakute erinevatele vanusegruppidele erinevat asja?

Mis te arvate, millised on klubiliikmete seas motivatsiooni vähendavad tegurid?

Suhtlemine erinevalt motiveeritud liikmetega

Kas märkate ka, et erinevates vanusegruppides/ erinevates tantsustiilide rühmades on erinevalt motiveeritud liikmed?

Kas olete märganud, et erinevalt motiveeritud tantsijad suhtuvad klubisse kui tervikusse üldiselt kuidagi teisiti?

Kas arvate, et motivatsioonist üldse sõltub klubi kuvand liikmete silmis?

Kas üldse mõtlete oma igapäevases töös selle peale, kuidas erinevalt motiveeritud liikmetega suhelda?

- Kas suhtlete erinevalt motiveeritud liikmetega erinevalt?

Millised on peamised vahendid klientidega suhtlemiseks?

Millised on peamised eesmärgid klientidega suhtlemiseks?

Mainekujundus

Kas olete teadlikult klubis tegelenud mainekujundusega?

Milliseid vahendeid selleks kasutate?

Kas arvate, et võiksite edukamaks toimetulekuks rakendada ka mingeid muid viise?

- Milliseid vahendid kliendisuhtluses on puudu?
- Mis takistab neid kasutusele võtmast?

Kas tunnete, et klubil on klubiliikmete seas pigem positiivne või negatiivne maine?

- Aga avalikkuses?

Millised on klubi meetodid saamaks tagasiside korraldatud ürituste kohta?

- üldisemalt klubi maine kohta?

Kas arvate, et suhtlus klubiliikmetega on sama tähtis kui suhtlemine avalikkusega?

Mida plaanite teha, et positiivset mainet säilitada või negatiivset mainet parandada?

- Mida olete selleks juba teinud?

LISA 3. Ekspertintervjuu kava II (intervjuu treeneritega)

Kui kaua olete klubis töötanud?

Kuidas siia treeneriks sattusite?

Mis stiili trenne te annate?

Mitu trenni nädalas annate?

Mitmele grupile te treeninguid annate? Mitu inimest on umbes gruppides kokku?

Mis vanuses inimesed käivad teie treenides?

- Mis te arvate, kas tantsustiili valik sõltub vanusest?
- Milliste stiilide gruppides DanceActis millised vanuserühmad domineerivad?

Mis on Teie ülesanded konkreetsetl? Kirjeldage oma igapäevast tööd.

Mis on Teie jaoks praeguse töö puhul see, mis Teid ennast motiveerib?

Mis on aga see, mis motivatsiooni kahandab?

Küsimused motivatsiooni kohta

Kas te oskate öelda, kas DanceActil on konkreetne missioon (ehk “miks me olemas oleme”)?

Aga visioon (ehk “kuhu me jõuda tahame”)?

- Kuidas need teie meelest kõlada võiksid?

Mida arvate, mida Te klubi liikmetele pakute/ miks inimesed trennis käivad?

- Tervislikud eluviisid?
- Ajaveetmisviis?
- Meelelahutus?
- Suhtlemisvõimalus?
- Kuuluvustunne?
- Rutiinist pääsemine?
- “terviklik pakett”?

Mis te arvate, kas erinevas vanuses tantsijad on erinevalt motiveeritud?

Kas arvate, et tantsijate treeningusse tuleku põhjused võivad aja jooksul muutuda?

Kas olete ise ka klubi liikmete käest treenimispõhjuseid küsinud?

- Kui jah, siis millised on olnud vastused?

- Kui ei, siis miks mitte?

Kas olete trennidest puudumise põhjuseid küsinud?

Kas üldiselt antakse trennist puudumisest teada?

Millised on peamised “vabandused”, miks klubiliikmed trennid vahele jätavad?

- Kas need vabandused on alati ausad?
- Kui ei, siis miks arvate, et pisivalesid kasutatakse?

Mis te arvate, millised tegurid suudavad tantsijate motivatsiooni mõjutada (nii vähendada kui suurendada)?

- Treeningute hind?
- Vanus?
- Tunnustuse pälvimine (esinemised)? Liigsed esinemised?
- Treeningu ülesehitus?
- Treener?
- Grupisisesed suhted?

On olemas palju tantsuklubisid – mida te arvate, miks inimesed just DanceActi valivad?

- Mis eristab klubi konkurentidest? Mis on klubi eripärad?
- Kas need eripärad loovad konkurentide suhtes eeliseid?

Kas arvate, et klubiliikmetel on treeningusse tulles mingid ootused?

- Kas klubi suudab neid alati täita?

Kuidas te motiveerite juba olemasolevaid klubiliikmeid trennides käima?

- Noorematele esinemised?
- Workshopid?
- Erinevad projektid (näiteks jõulude ajal toimuva Practice Nighti koosinemine, uusaasta puhul korraldatav “Üllatus” Raekoja platsil)?
- Millised on motivatsioonipaketid?
  - Näiteks aastamaks või mitme kuu korraga maksmine – soodustused?

Suhtlemine erinevalt motiveeritud liikmetega

Kas märkate ka, et erinevates vanusegruppides/ erinevates tantsustiilide rühmades on erinevalt motiveeritud liikmed?

- Kuidas erinevalt motiveeritud liikmete käitumine üksteisest erineb?

Kas olete märganud, et erinevalt motiveeritud tantsijad suhtuvad klubisse kui tervikusse (või ka teisse kui treenerisse) üldiselt kuidagi teisiti?

Kas arvate, et motivatsioonist üldse sõltub klubi kuvand liikmete silmis?

Kas üldse mõtlete oma igapäevases töös selle peale, kuidas erinevalt motiveeritud liikmetega suhelda?

- Kas suhtlete erinevalt motiveeritud liikmetega erinevalt?

Kuvandi kujunemine

Mis te arvate, kas Teie kui treener mängite osa klubi kuvandi kujunemisel?

- Kui jah, siis kuidas? Kui ei, siis miks?

Milliseid aspekte/ vahendid on teie meelest veel olulised kuvandi kujunemisel?

Kas arvate, et klubi võiks edukamaks toimetulekuks rakendada ka mingeid muid viise?

- Milliseid vahendid kliendisuhtluses on puudu?
- Mis takistab neid kasutusele võtmast?

Kas tunnete, et klubil on klubiliikmete seas pigem positiivne või negatiivne maine?

- Aga avalikkuses?

Millised on klubi meetodid saamaks tagasisidet klubi maine kohta?

Kas arvate, et suhtlus klubiliikmetega on sama tähtis kui suhtlemine avalikkusega?

Mida arvate klubi praegustest peamistest toimimispõhimõtetest? Kas need toimivad või oleks vaja midagi muuta?

Mida plaanite teha, et positiivset mainet säilitada/ negatiivset mainet parandada?

- Mida olete selleks juba teinud?

Kas näete ennast ka kaugemas tulevikus treenerina just DanceActis?

- Kui jah, siis milliseid eeliseid teie jaoks DanceAct pakub?
- Kui ei, siis tooge palun välja võimalikud lahkumise põhjused.

LISA 4. Kodeerimisjuhend

1. Klubi ülesehitus

1.1. Üle-eestiline tantsuklubi

1.2. Töötajad

1.2.1. Treenerite ja omanike tööülesanded

1.3. Klubiliikmete arv

1.4. Klubiliikmete vanus

2. Klubi loomine ja eesmärgid

2.1. Missioon

2.1.1. DA kui Eesti parim tantsuklubi

2.1.2. Tants kui ühendav jõud

2.1.3. Tants on kõigile

2.1.4. Emotsioonide väljalaskmine

2.2. Visioon

2.2.1. Treenerite tulevikuplaanid

2.2.2. Edasine laienemine

2.2.3. Püsivamate liikmete hoidmine

2.2.4. Tegutsemispõhimõtete säilitamine

3. Klubi tegutsemispõhimõtted

3.1. Järeelvalve

3.2. Klubi areng

4. Klubi tegutsemismotiivid

4.1. Majanduslangus

4.2. Motiivide areng

5. Studio eripärad

5.1. Individuaalne suhtlemine ja hoolivus

5.2. Ühtekuuluvustunde tekkimine

5.3. Järeelvalve

- 5.4. Ainulaadne atmosfäär
- 5.5. Juhtide professionaalsus
- 5.6. Ruumipuudus
- 6. DanceActi valiku põhjused**
  - 6.1. Suust-suhu reklaam
  - 6.2. Treeningute kvaliteet
  - 6.3. Arenguvõimaluse pakkumine ja järjepidev töö
  - 6.4. Tasemete hierarhia
- 7. Tantsustiili valikut mõjutavad tegurid**
  - 7.1. Vanus
  - 7.2. Stiili olemus
  - 7.3. Treener
- 8. Treeningusse tuleku põhjused**
  - 8.1. Ajaveetmisviis ja meelelahutus
  - 8.2. Tantsuarmastus
  - 8.3. Väljapääs rutiinist
  - 8.4. Tervislikud eluviisid
    - 8.4.1. Emotsionaalne laeng
    - 8.4.2. “Terviklik pakett”
  - 8.5. Areng
  - 8.6. Kuuluvustunde leidmine
  - 8.7. Enesekindluse leidmine
  - 8.8. Väljaelamisvõimalus
  - 8.9. Pereliikmete sund
- 9. Treeningpõhjuste muutumine aja jooksul**
- 10. Klubiliikmete motivatsiooni mõjutavad tegurid**
  - 10.1. Treeningute hind
    - 10.1.1. Algajad
    - 10.1.2. Püsiliikmed

- 10.2. Vanus
- 10.3. Tantsustiil
- 10.4. Treener
- 10.5. Treeningtase
- 10.6. Harjumused
- 10.7. Treeningu ülesehitus
- 10.8. Treeningu sobivus
- 10.9. Emotsioonid

11. Klubiliikmete motivatsiooni suurendavad tegurid

- 11.1. Esinemised ja *workshopid*
- 11.2. Tunnustus
- 11.3. Füüsiline ja emotsionaalne laeng
- 11.4. Arenguvõimalus
- 11.5. Trennide mitmekesistamine
- 11.6. Hinnasoodustused
- 11.7. Kommuuni teke ja grupisesed suhted
- 11.8. Treeningute kvaliteedi hoidmine

12. Klubiliikmete motivatsiooni vähendavad tegurid

- 12.1. Liigne koormus (esinemised)
- 12.2. Grupisesed suhted
- 12.3. Pereprobleemid
- 12.4. Treener

13. Erinevalt motiveeritud õpilased

- 13.1. Taseme erinevus
- 13.2. Erinevad motiveerimisviisid
  - 13.2.1. Tunnustus
  - 13.2.2. Kriitika
- 13.3. Erinevad ootused treeningule

14. Klubi roll tantsijate elus

14.1. Elustiil

15. Ootused treeningule

15.1. Professionaalsed treenerid

15.2. Omaksvõtmine

15.3. Kauaaegsed õpilased

16. Klubi kuvandi kujunemine

16.1. Treeneri roll

16.2. Motivatsiooni roll

16.3. Klubi eripärad

16.4. Treeningute professionaalsus

16.5. Vastutulelikkus ja hoolivus

16.6. Isiklik tagasiside

16.7. Stúdio areng

16.8. Üritused

17. Klubi praegune kuvand

17.1. Kuvand klubiliikmete seas

17.1.1. Suusõnaline reklaam

17.1.2. Tagasiside tantsijatelt

17.2. Kuvand avalikkuses